

T E D N I K

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Leto XXV. št. 14

Ptuj, 13. aprila 1972

Cena 0,70 din

Čistoča okolja

Onesnaženost Slovenije je zavzela v zadnjih letih zlasti na nekaterih območjih katastrofalen obseg. Kljub številnim akcijam, ki jih je podvezela v zadnjih letih Turistična zveza Slovenije pa tudi druge organizacije in kljub nenehnim opozorilom dnevnega časopisja, je Slovenija vse bolj zanemarjena (neurejena so odlagališča za smeti, zanemarjena so območja ob cestah zlasti parkirišča in počivališča, tovarniška dvorišča in njih okolje, dvorišča itd.). Ne moremo več trditi, da smo Slovenci, ki so nam tolikokrat pripisovali smisel za čistočo in red, osveščeni, da ne tvori naše okolje samo ozek stanovanjski prostor, ampak je naše „stanovanje“ celoten prostor, kjer živimo in se gibljemo, celotna naša pokrajina.

Prišel je čas, ko takega stanja ne moremo več le prostodušno opazovati, temveč moramo nekaj organiziranega storiti. V to nas ne silijo samo lastni kulturni in higienski interesi temveč tudi ekonomski. Celotna slovenska pokrajina je predmet turistične ponudbe, pri čemer pa nenehno ugotavljamo, da je turizem vse pomembnejši činitelj našega gospodarskega razvoja. Upravni odbor Turistične zveze Slovenije se je zato odločil za permanentno akcijo „OCISTIMO NAŠE OKOLJE“, ki bi se pričela letos, nadaljevala pa v prihodnjih letih.

Ta odločitev ima še dva naslednja motiva: leto 1972 je Zvezna skupščina proglasila leto kvalitete. TZS si je z vsemi svojimi društvi postavila cilj, da doprineše svoj delež k letu kvalitete z akcijo „OCISTIMO NAŠE OKOLJE“. Drug motiv pa izhaja iz 32. ustavnega amandmaja SRS, ki pravi med drugim: „Delovni ljudje in občani imajo pravico živeti in delati v zdravem okolju“ (torej tudi snažnem okolju). To pa pomeni, da imajo tudi dolžnosti.

TZS se zaveda, da s to permanentno akcijo ne bo mogla rešiti vseh velikih problemov onesnaženega okolja. Zato se bo v svojih ciljnih omejitvah predvsem na vzgojne akcije in na večkratne akcije na terenu, ki jih bodo vodila turistična društva. Prav tako se zavedamo, da vzgojne akcije ne bo mogoče uspešno izvajati, če nam pri tem ne bodo priskočila na pomoč zlasti uradništva vseh časopisov, revij, radia, televizije in druge družbene organizacije ter celotno prebivalstvo.

Ob 60 - letnici rojstva BORISA KIDRIČA

V soboto, 8. aprila je bila v dvorani TGA – Kidričevo proslava ob 60-letnici rojstva znamenitega revolucionarja in borca za svobodo ter prvega predsednika slovenske vlade, Borisa Kidriča, po katerem ima ta tovarna in kraj svoje ime. Proslava je bila pod geslom „Junakom borbe naj sledi junaki dela“, kakor je v enem izmed svojih del zapisal sam Boris Kidrič.

V skoraj polni dvorani je okrog pol osmih zvečer zadonela jugoslovanska himna, ki jo je izvajal moški pevski zbor DPD „Svoboda“ Kidričevo in godba na pihala TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo.

V pozdravnem govoru je Anton Kosi pozdravil številne in visoke

živlensko in revolucionarno pot Borisa Kidriča, saj jo je kot njegov dolgoletni sodelavec zelo dobro poznal.

V bogatem kulturnem programu so sodelovali: mladinski pevski zbor OŠ „Boris Kidrič“ iz Kidričevega

pod vodstvom Majde Muhič, moški pevski zbor DPD „Boris Kidrič“ iz Kidričevega pod vodstvom Alojza Kranjčana, godba na pihala iz TGA pod vodstvom Jožeta Matjašiča in člani gledališča iz Ptuja.

-mn-

Boris Kidrič, kot ga je narisal B. Jakac

goste: Miha Marinka, narodnega heroja, Franca Leskovška – Luko, Franja Rebernika in ostale, ki so se proslave udeležili. Nato pa je besedo prevzel Miha Marinko, ki je orisal

VREME

do nedelje, 23. aprila 1972

Mlaj bo v četrtek, 13. aprila ob 21.31.

Napoved: za četrtek, 13. aprila je predvideno poslabšanje vremena in ohladitev. Za tem bo lepo, vendar vetrovno vreme. Kratkotrajne plohe so možne vsak dan. Večje padavine bodo verjetno zadnje dni prihodnjega tedna, torej okrog 23. aprila. V času od 21. aprila dalje je računati z večjimi padavinami in možnostmi poplav.

Alojz Cestnik

Proslave se je udeležila precejšnja množica ljudi. Med njimi tudi Franc Leskovšek-Luka

DELAVSKI SVET „IMPOLA“

ni sprejel razrešnice

GLAVNEGA DIREKTORJA

Delavski svet tovarne „Impol“ Slovenska Bistrica je na redni seji minuli četrtek razpravljal o prošnji generalnega direktorja Stefana Podričnika za razrešitev. Kot smo že v 12. številki TEDNIKA poročali, je delavskemu svetu tega podjetja prošnja bila prečitana že na seji

28. marca, vendar na priporočilo družbeno političnih organizacij podjetja, o njej niso brez prisotnosti glavnega direktorja razpravljali. Tokrat je Stefan Podričnik članom delavskega sveta pojasnil razloge, ki so ga privedli do odločitve, da odide iz podjetja.

Delavski svet razrešnice ni sprejel (en član se je glasovanja vzdržal) in menil, da je Stefan Podričnik podjetju potreben ter da je dobil zaupnico za vodenje podjetja v lanskem letu in za program dela za leto 1972, že na seji 2. marca, ko so sprejemali zaključni račun.

Zelja članov delavskega sveta je tudi, da se direktor ne posluži še zadnje možnosti in odpove delovno razmerje. Prepričani so, da bi se pod njegovim vodstvom podjetja težave, ki spremljajo aluminijско industrijo, najhitreje reševale.

Končna odločitev Stefana Podričnika o tem ali ostane direktor ali odide, nam še ni znana.

Na seji delavskega sveta je bilo poudarjeno, da so bili vabljeni na sejo tudi predstavniki skupščine občine in se je niso udeležili.

Predsednik skupščine občine Miro Kolenko pa nam je rekel, da skupščina vabila za sejo ni dobila, prav tako on osebno tudi ne.

VH

tf

Ob svetovnem dnevu invalidov, ki ga pri nas praznujemo vsako leto v nedeljo po prvem spomladanskem dnevu, Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Republiška konferenca Zveze mladine Slovenije in Konferenca za rehabilitacijo invalidov Slovenije

pozivajo slovensko javnost

da v letu 1972 posveti vso pozornost vsem tistim življenjskim problemom invalidov, ki jim omogočajo popolno uresničitev letošnjega gesla svetovnega dneva invalidov

invalid - enakopraven član

To geslo v Sloveniji že uresničujemo z mnogimi temeljnimi dokumenti naše družbe, ki dokazujejo enakopravnost in enakovrednost invalidov v proizvodnji in pri upravljanju ter ustvarjanju našega samoupravnega družbenega razvoja.

Razvoj družbenih proizvodnih sil in sodobni tehnološki napredek, ko čedalje več najbolj nevarnih in najtežjih delovnih operacij opravlja namesto človeka stroj, prinaša večje možnosti za zmanjševanje nezgod pri delu.

Tak razvoj pa tistim, ki kljub temu postanejo invalidi, omogoča večje možnosti za njihovo zaposlitev. Čas, v katerem živimo, pa kljub temu nenehno in nezadržno poraja množice vedno novih invalidov. Invalidnost in prizadetost mnogim ljudem ne prizanaša s težavami in problemi, ki jih sami, brez učinkovite pomoči družbe, ne morejo razrešiti. Težave invalidov se odražajo v izrednih naporih, ki jih sami invalidi morajo vlagati v to, da premagajo naravne ovire pri ponovnem vračanju v normalno delovno in družbeno življenje.

Uveljavljanje invalidov kot enakopravnih občanov je odvisno od njihove lastne volje in moči ter od odgovornosti, pripravljenosti in razumevanja vseh družbenih dejavnikov in širše slovenske javnosti ter od razvitosti materialnih in strokovnih pogojev za njihovo usposobitev in zaposlitev.

Samoupravni socialistični družbeni odnosi so pri nas že dosegli takšno stopnjo, da v naši družbi invalid ni več predmet usmiljenja. Naši skupni naporji morajo biti čedalje bolj usmerjeni v to, da invalide usposabljammo za življenje in delo tako, da delajo kot enakopravni občani in državljani.

Pri nas je najustreznejša zaščita invalidov njihova zaposlitev in njihovo vključevanje v redne proizvodne in družbene procese. Kakršnokoli drugačno varstvo za tiste invalide, ki so še sposobni za delo, je slabo in nesprejemljivo.

V mnogih organizacijah združenega dela je visoko razvita skrb za usposabljanje in zaposlovanje lastnih invalidov in so vzorni primeri izredne solidarnosti delavskega razreda. Kljub temu pa je še vedno veliko invalidov, ki niso usposobljeni in nimajo ustrezne zaposlitve.

Zato pozivamo:

- delavske svete v organizacijah združenega dela, da pregledajo in preverijo, kakšen je njihov odnos do varstva, usposabljanja ter zaposlovanja invalidnih delavcev; zlasti še to, če mlajše invalide zaposlujejo na takšnih delovnih mestih, da lahko napredujejo. Kakšna je solidarnost delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in kakšno je njihovo razumevanje in pripravljenost do invalidnih oseb, ki iščejo zaposlitev v njihovi delovni organizaciji;
- občinske skupščine, zbornice delovnih skupnosti in občinske zbornice, da v letu 1972 analizirajo probleme varstva, usposabljanja in zaposlovanja invalidov na njihovem področju in da sestavijo učinkovitejše programe razreševanja teh problemov;
- družbenopolitične organizacije in krajevne skupnosti, da v letu 1972 obravnavajo raven varstva invalidov na njihovem področju, da spodbujajo boljše in uspešnejše rešitve, da spodbujajo večje vključevanje invalidov v družbeno in politično življenje in da dopolnijo cilje svojega političnega delovanja tudi s problematiko celovitega invalidskega varstva;
- samoupravne skupnosti otroškega varstva, izobraževanja, zdravstvenega varovanja, zaposlovanja in invalidsko pokojninskega varovanja, da se zavzamejo za takšno politiko in takšne materialne odnose, da bodo do skrajne možnosti upoštevali potrebe čimboljše otroškega varstva, izobraževanja, zdravljenja, medicinske rehabilitacije, delovnega-usposabljanja zaposlovanja invalidnih otrok in mladine ter odraslih invalidnih in prizadetih oseb;
- strokovne službe in zavode, da še hitreje razvijajo znanstveno raziskovalno delo in napredek strokovnega dela v čimboljše zdravljenje, medicinsko rehabilitacijo, usposabljanje in zaposlovanje invalidnih in prizadetih oseb.

Podpisniki poziva dajejo polno priznanje in iskreno zahvalo vsem invalidskim in humanitarnim organizacijam, organom in drugim združenjem občanov ter posameznikom, ki se nesebično in požrtvovalno borijo za izboljšanje človeškega, družbenega in materialnega položaja invalidov.

V Ljubljani, dne 16. marca 1972

VIPOTNIK Janez, predsednik Republiške konference SZDL Slovenije

KROPUŠEK Tone, predsednik Zveze sindikatov Slovenije

PREGL Živko, predsednik Republiške konference Zveze mladine Slovenije

BOJC Pavle, predsednik Konference za rehabilitacijo invalidov Slovenije

KDO, DO KDAJ, KAKO IN S KAKIMI SREDSTVI ALI

Več discipline v ZKS

Na zadnji seji komiteja občinske konference ZKS Ptuj so ob sorazmerno slabi udeležbi evidencialni nekatere kandidate za organe CK ZKS.

Precej pripomb in razprav so člani komiteja posvetili akcijskemu programu uveljavljanja stališč III. seje konference Zveze komunistov Slovenije. Okvirno je akcijski program sicer zadovoljiv, vendar bo potrebno v njem več konkretizacije. Treba bo točno določiti, kdo naj izpelje posamezne akcije, do kdaj naj jo izpelje, način izpeljave in sredstva s katerimi bo moč akcijski program realizirati. Nedvomno pa bodo nekatere točke akcijskega programa zahtevale dolgoročneje rešitve.

Člani komiteja so bili tudi mnjenja, da bo treba na eni izmed prihodnjih sej posvetiti posebno pozornost samoupravnim sporazumom, ki nam niso prinesli tistega, kar smo od njih pričakovali, v nekaterih primerih pa so bili zaradi pomanjkanja časa celo nepreručeni in prisiljeni v podpis.

Na zadnji seji so se člani komiteja torej ponovno lotili vprašanja socialne diferenciacije ali razlikovanja. Kakor obstajajo razlike med regijami v republiki, tako obstajajo v občini med posameznimi gospodarskimi panogami in med posamezniki. Direktor Kmetijskega kombinata, Cvetko Doplihar je poudaril, da je kmetijska panoga v občini v celoti diferencirana, saj ima od vseh gospodarskih panog najnižje osebne dohodke in se ubada z najtežjimi pogoji dela. Istočasno je Cvetko Doplihar tudi poudaril, da so samoupravni sporazumi v mnogočem zgrešeni, saj določajo v mnogih primerih posebne pogoje dela in po njih tudi osebni dohodek prav vodilnim uslužbenecem, ki teh pogojev ne bi smeli imeti. Dobijo jih naj tisti, ki delajo na terenu in v neposredni proizvodnji, ker so si jih v resnici tudi zaslužili.

Eden od članov komiteja je tudi dejal, da iščemo krivce socialne diferenciacije tam, kjer jih ni. Dokler bodo nekateri dobivali tako

visoke mesečne dohodke, ki bodo minimalno obdavčeni, bo socialne razlike težko odpraviti. Poslušati moramo mnenje ljudi na terenu, mnenje preprostega človeka, ki prav tako zna misliti in čisto pravi: „Kdo vse bo pri nas še odpravil socialne razlike? V naši samoupravni ureditvi smo do tega upravičeni mi, ki jih najbolj čutimo.“

Člani komiteja so bili tudi mnjenja, da bi morala partija zavzeti odločnejše stališče, zoper honorarno zaposlovanje tistih, ki dobivajo lepe pokojnine in so zraven tega še na delovnem mestu. Od teh ljudi je treba zahtevati, da se morajo odpovedati enemu od zaslužkov. Naj bodo delavci ali pa upokojenci. Mnogo mladega strokovnega kadra čaka na zaposlitev in čisto odhaja iz občine prav zaradi tega pojava.

Tudi disciplina nekaterih članov ZK je zelo upadla. To nam povedo podatki, da so si dali nekateri člani ZK ob velikonočnih praznikih blagosloviti svoja stanovanja in to celo v blokih in da nekateri prosvetni delavci obiskujejo cerkvene obrede. Nihče ne zahteva od učiteljev, da so člani ZK, njihova politična in moralna usmerjenost pa mora biti taka, da ustreza načelom ZK. Verjetno bo glede tega potrebno uvesti strožje ukrepe in nekatere komuniste in prosvetne delavce klicati tudi na odgovornost. Pri komiteju pa bi bilo nujno zaposliti ideologa, ki bi se ukvarjal z vprašanjem negativnih pojavov v ZK, tako z vprašanjem vse javnejšega nastopanja klera, kot tudi drugih, vse češčimi izpadi. Kako daleč si je kler utrl pot nam pove že dejstvo, da je na komite ZK Ptuj prišlo vabilo na božjo pot. To pa so dejstva, prek katerih ne moremo.

Člani komiteja so izrazili soglasje s predlogom o enotnem zdravstvenem zavarovanju kmetov in delavcev v regiji, za kar je dal pobudo Komunalni zavod za socialno zavarovanje Maribor in katerega gradivo je bilo že obravnavano na svetu podravskih občin.

-mn-

JUNAKOM BORBE NAJ SLEDE JUNAKI DELA

V jeseni so se pionirji na sestanku dogovorili za dan šole, 10. april. Rojstni dan Borisa Kidriča naj bo spominski dan našega pionirskega odreda, ki nosi njegovo ime.

To našo idejo je razširila in pomagala realizirati Krajevna skupnost Kidričevo.

V smislu Kidričevega gesla „Junakom borbe naj slede junaki dela“ smo pripravili v tednu od 3. do 8. aprila različna tekmovanja.

Pokroviteljstvo nad vsem je prevzela Tovarna glinice in aluminija Kidričevo, krajevna skupnost Kidričevo pa je sklenila rojstni dan Borisa Kidriča razglasiti za krajevni praznik.

Pionirji osnovne šole Boris Kidrič so se izkazali v svojem delu v torek, 4. aprila 1972.

Pred šolo so goste in učence presenetile rakete solskega modelarskega krožka. Dvanajst raket se je pognalo v zrak in dokazalo uspeh modelarjev.

Nato smo v šolski avli prisluhnili besedam tov. ravnatelja, ki je otvoril likovno razstavo. Tu je sodelovalo 39 osnovnih šol Slovenije.

Gostom - likovnim pedagogom, učencem - ustvarjalcem in našim obiskovalcem se je nudila likovna idila v različnih tehnikah risanja in

upodabljanja. Strokovna žirija je ocenila razstavljenega dela in podelila priznanja in nagrade za uspešne izdelke.

Po ogledu razstave nas je pot vodila do sindikalne dvorane TGA v Kidričevem. Tu smo z napetostjo spremljali tekmovanje v znanju o življenju in o delu Borisa Kidriča.

Tekmovanje je pozdravila pionirka našega odreda. Napovedovalec je nato predstavil šest tekmovalnih ekip iz naslednjih osnovnih šol: Dornava, Hajdina, Leskovec, Majšperk, Vitomarci, Kidričevo.

Ekipa je morala odgovoriti na tri vprašanja. Priluzila si je lahko trikrat po deset točk. Vsem ni šlo brez težav, toda trudili so se vsi enako požrtvovalno. Vsaka šola je sodelovala se s krajsim nastopom „vaših pet minut“. Tudi ta nastop je prispeval po 10 točk. V boju z znanjem, tremo in prvimi koraki v kvizu se je na prvo mesto uvrstila naša šola s 40 točkami, druga je bila ekipa Majšperka s 35 točkami in tretja šola iz Hajdine s 30 točkami.

Vsi udeleženci so prejeli zahvale za nastop na tekmovalju in spominska darila.

Po delu in tekmovalju smo zadovoljni z uspeho prireditelji in ponosni na našo ekipo, ki je dokaz vztrajnosti in marljivosti.

Bojan Žmavc - 8. r.
o. š. Boris Kidrič
Kidričevo

Vaše srce - vaše zdravje

(SVETOVNI DAN ZDRAVJA — 7. APRIL)

Ni slučajnost, temveč nujna potreba, da si je za letošnje temo izbrala Svetovna zdravstvena organizacija srčne bolezni. Po podatkih statistik v številnih deželah so srčna obolenja na prvem mestu, daleč pred rakastimi obolenji, tuberkulozo in prometnimi nesrečami. Skratka, obolenja srca ogrožajo dobro petino človeštva. Zato je nujnost, da se vsaj v grobem seznanimo s problematiko srčnih obolenj.

Na eni strani je dosegla medicina v zadnjih petdesetih letih tako velike napredek, da se številna srčna obolenja dajo ob zgodnjem odkritju uspešno zdraviti. Na drugi strani se pri odkritju srčnih obolenj v mladosti z usmeritvijo v lažji poklic izognemo zgodnji in nepotrebnim invalidnosti, ki sproži občutek manjvrednosti in nekoristnosti družbi.

Način človeškega življenja se je tako spremenil in ima zelo negativen vpliv na naglo povečanje nekaterih srčno-žilnih obolenj. Nujno je, da se že v zgodnji mladosti seznanimo s temi slabimi momenti in se jih izogibamo, tako da s pravilnim načinom življenja zmanjšamo naglo povečanje številnih obolenj. Ravno ta naloga je važna, da se čimveč ljudi seznanijo in s pravilnim življenjem pomaga k čim daljšemu in zdravemu lastnemu življenju.

Preden govorimo o posameznih boleznih, o preprečevanju nastajanja in zdravljenju, moramo povedati nekaj o zgradbi in delovanju srca in ožilja. Srce in ožilje (obtočila) opravljajo v človeškem organizmu pomembno nalogo: povezujejo med seboj posamezne organe in tako omogočajo izmenjavo snovi v tkivih, kar je pogoj za ohranitev življenja. Omogočajo, da dobi vsak del telesa dovolj hrane, gradbenih snovi in kisika, na drugi strani pa odstranjujejo produkte preosnove (žlindro). Na pomanjkanje hrane, posebno kisika pa so najbolj občutljive možganske celice. Pri tem transportu predstavlja srce z ožiljem črpalko in cevovode za pretakanje krvi.

Srce ima štiri votline, z vmesno steno je razdeljeno na levo in desno polovico. V levem delu srca se pretaka arterijska kri (bogata na kisiku), v desni polovici pa venozna kri (polna ogljikovega dvokisa). Z vmesnima zaklopkama je vsaka stran razdeljena na dva dela (levi in desni preddvor in levi in desni prekat). Srčna mišica je zgrajena na poseben način deluje brez prestanka celo življenje, ima svoje ožilje, od katerega prehodnosti zavisi delovanje srca. Poglejmo, kako se pretaka kri po srcu in ožilju.

Arterijsko kri s skrčenjem požene srčna mišica iz levega preddvora v levi prekat skozi vmesno zaklopko. Nato se skrči del srčne mišice levega prekata in požene kri skozi aortno zaklopko v aorto (največja žila odvodnica). Aorta s svojimi številnimi razvejanimi žilami dovaja kri celemu telesu.

Najmanjše vejice arterij se nadaljujejo v takomenovane lasnice (kapilare), ki dovajajo kri do vsake celice. Skozi steno lasnice prehaja hrana in kisik v celice, na drugi strani lasnic pa vstopa iz celic ogljikov dvokis in presnovni produkti. Kapilare se združujejo v manjše vene in te v večje in se končno dve veliki veni iztekata v desni preddvor. Iz desnega preddvora iztisne srce kri v desni

prekat, iz tega po pljučni arteriji v pljuča. V teh odda kri ogljikov dvokis, sprejema pa kisik in po pljučni veni priteče kri ponovno v levi preddvor in je s tem krog zaključen.

Zelo važni sta dve venčni (koronarni) arteriji, ki oskrbujeta srčno mišico s hrano in kisikom. Velike koronarne arterije niso povezane med seboj. Ob nenadni zamašitvi, določeni del srčne mišice ne dobi dovolj hrane in odmre. Značilno je, da srčna mišica že pri mirovanju porabi skoraj 75 % vsega kisika, medtem ko ga drugi organi porabijo pri mirovanju le 25 %. Zato se pri delu, ko se poveča potreba srčne mišice po kisiku, mora povečati dotok krvi in se morajo razširiti venčne žile. Zato je razumljivo, da je pri bolezenskih stanjih, ki prizadenejo stene arterij (poapnenje žil) zaradi katerih se arterije težje širijo, najbolj prizadeto srce.

Srce deluje neprestano celo življenje in se skrči 60–90 krat v minuti. V 24 urah delovanja iztisne srce okoli 8000 litrov, v celem življenju pa nad 200 milijonov litrov krvi.

Dr. T. T.

PRVO SREČANJE NOVINARJEV

V petek popoldne so se v Ptuj prvi srečali novinarji bratskih občin Čakovec, Varaždin, Koprivnica, Ormož, Ptuj in Slovenska Bistrica. Srečanje novinarjev je bilo istočasno tudi uvod v 11. teden „Bratstva in prijateljstva“ zgoraj omenjenih občin.

Uvodno besedo na srečanju je imel predsednik občinske skupščine Ptuj, Franjo Rebernak, ki je časnikarjem v kratkem orisal gospo-

Časnikarji na svojem prvem srečanju

darski razvoj ptujske občine in težave, v katerih se občina nahaja. Te težave pa so, kot je poudaril predsednik občine, predvsem finančnega značaja. Gostje iz sosednje Hrvaške so z zanimanjem spremljali izvajanje predsednika Rebernaka.

V nadaljnjih razgovorih so časnikarji posvetili precej pozornosti medsebojnemu sodelovanju tako pri radijskih, kakor tudi časopisnih

Vedno več nezakonitih dejanj

Na zadnji seji SO Ptuj so med drugim razpravljali tudi o poročilu Okrožnega javnega tožilstva v Mariboru, o poročilu Občinskega javnega tožilstva v Ptuj in o poročilu Občinskega sodišča v Ptuj.

Delovno območje občinskega javnega tožilstva v Mariboru obsega devet občin ali še več, kot je pred leti obsegal celoten mariborski okraj. Značilno za to območje je, da so ustvarjeni pogoji za „rojstvo“ mnogih nezakonitih dejanj, kar je še posebno v obdravskih krajih (občini Ptuj in Ormož). Tako slabo sliko pa moramo povezati tudi z zaostalostjo krajev in življenjskimi pogoji na eni strani in neodgovornostjo vodilnih v gospodarskih organizacijah do nezakonitih dejanj, ki se v podjetjih čisto dogajajo, na drugi strani. Zal, nam statistike kažejo, da kriminaliteta, razen pri mladoletnikih, vse bolj narašča.

Ogledimo si nekaj podatkov in števil, o katerih je v lanskem letu razpravljalo Okrožno javno tožilstvo v Mariboru:

Območje okrožnega javnega tožilstva v Mariboru zajema 369.754 prebivalcev, kar pomeni, da je na istem območju 21 % celotnega slovenskega prebivalstva. V letu 1970 so javna tožilstva tega območja obravnavala 28 % vseh v

tem letu storjenih kaznivih dejanj v Sloveniji. Od tega odpade na kazniva dejanja zoper življenje in telo 39 %. V lanskem letu so bili odstotki storjenih in obsojenih kaznivih dejanj znatno večji. Nadpoprečno mnogo pa je na tem območju tudi nekaterih drugih kaznivih dejanj. Dejstvo je, da sta si občini Ptuj in Ormož na lestvici kaznivih dejanj „priborili“ prvo mesto v Sloveniji.

Bolj ali manj so znani tudi vzroki za vse večje naraščanje kriminalitete tega območja. Omenili smo že življenjske pogoje in raznolikost le-teh, v katerih prebivalstvo živi. Drugi in nedvomno velik vzrok pa je nepopolna organiziranost vseh družbenih subjektov v boju proti kriminaliteti. Nekatero gospodarske organizacije hočejo obdržati svojo veljavo in avtoriteto, zato pa čisto ne razkrivajo protizakonitih dejanj, ki se dogajajo v gospodarskih organizacijah. Verjetno pa je k naraščanju kriminalitete mnogo pripomogla tudi novela pooblastil javnega tožilstva, ki je bila sprejeta pred petimi leti in po kateri sme javni tožilec odrediti kazenski pregon šele, ko je sodan utemeljen sum, da je znani storilec storil znano kaznivo dejanje. Prej pa je imel pravico odrediti kazenski pregon, če je bil znan sum kaznivega dejanja, čeprav storilec še ni bil znan.

Zgoraj omenjeni in še drugi faktorji povzročajo težkoče in neučinkovitost pri delu okrožnega javnega tožilstva v Mariboru. Težnja vseh družbeno političnih faktorjev pa mora biti, da se čim prej te slabosti odpravijo in da podprejo delo tega pravosodnega organa, kajti edino tako bomo lahko ovrgli blesteče prvo mesto na lestvici kaznivih dejanj, ki ga imamo sedaj.

Občinsko javno tožilstvo v Ptuj obsega območje občin Ptuj in Ormož s 84.317 prebivalci. Število prebivalcev obeh občin pa se zmanjšuje, saj je 1969. leta znašalo 85.084. Številne družine in posamezniki se odseljujejo v druge gospodarsko razvitejše kraje. Mnogi pa se zaposlujejo v tujini. Samo iz ptujske občine je v tujini zaposlenih 4.134 prebivalcev in iz ormoške občine 926 oseb. Velik problem bo nastal, če se bodo gospodarske razmere v tujini spremenile in bo treba v obeh občinah najti zaposlitev za 5.000 oseb.

Nerazvitost krajev, nezaposlenost, alkoholizem, zdomstvo in občutljivost občanov pa so gotovo faktorji, ki povzročajo ogromno število kaznivih dejanj zoper življenje in telo, v katerih nosi občina Ptuj prvenstvo v Sloveniji. Po uradnih podatkih je bilo v obdobju 1962–1964 storjenih 658 kaznivih dejanj zoper telo samo v ptujski občini. Drugo mesto si je „priborila“ občina Ormož. Zanimitivo pa je, da so ta kazniva dejanja storili polnoletni občani. Večanje števila kaznivih dejanj nam povedo naslednje številke: 1968. leta je bilo na območju ptujske in ormoške občine 1282 kaznivih dejanj, katerih storilci so znani in 417 kaznivih dejanj neznanih storilcev (skupno 1699 kazenskih postopkov). Lani pa je število kaznivih dejanj znanih oseb naraslo na 1352, število kaznivih dejanj neznanih oseb pa na 548 (skupno 1900 kaznivih dejanj).

Naraščanje kaznivih dejanj je (Nadaljevanje na 13. strani)

Boris Kidrič - človek in revolucionar

ODLOMKI IZ GOVORA MIHE MARINKA NA PROSLAVI V KIDRIČEVEM

„Živo mi je v spominu prvo srečanje z mladim Borisom, spomladi leta 1933. Poznalo se mu je, da izhaja iz intelektualne družine, po njegovi tekoči govorici, jasnem izražanju misli, idejnosti njegovih razmišljanj pri poglabljanju v socialno tematiko, kar vse je pričalo o njegovi zagnanosti proti krivičnemu družbenemu sistemu brutalnega nacionalnega in socialnega zatiranja. S svojim obnašanjem, s svojim skromnim oblačenjem je kazal svojo željo, svoje hotenje, da se približa delavcu, da se enači s proletarcom. V vseh naslednjih dvajsetih letih, ko smo delali skupaj mi je ostalo to v posebno živem spominu.“

„Njegovo delo se je navadno potegnilo globoko v noč. Ni bilo redko, da je sredi noči skical sestanek svojih pomočnikov in sodelavcev. Tempo dela je določal drugim s svojim lastnim vzgledom. Imel je izreden dar govora. Na prvem kongresu OF v Tivoliu, leta 1945, je samo na osnovi beležk na malem lističu papirja govoril dve uri. Govor je bil objavljen naslednj dan, stenograf ga je samo prepisal, ne da bi lektor imel kaj popraviti.“

„Stvarni marksistični družbeni analitik, kakršen je bil, je Kidrič zelo jasno pokazal popolno zaupanje v delavski razred, v njegovo sposobnost, da se sam upravlja, ne da bi ostal poslušen vsemočni birokratski kasti. Zato je zelo prepričano in prepričljivo sodeloval pri prvem zakonu o delavskih svetih. Njegovi govori in pisane razprave in njegovih zadnjih let so pomemben spomenik njegove jasne orientacije. Zlasti je pomemben njegov zadnji javni govor na VI. kongresu ZKJ. V njem je sintetiziral izkušnje lastnega dela v njegovem zadnjem letu. Zarisal je vizijo bodočega razvoja delavskega samoupravljanja.“

„Malo nas je bilo, ki smo vedeli za ugotovitev zdravnikov, iz humanih razlogov smo to skrivali tudi pred Zdenko, njegovo življensko tovarišico. Naravno je, da smo iz istih

V SLOVENSKI BISTRICI AVTOMATIZIRANO LESNO SKLADIŠČE

Gozdno gospodarstvo Maribor bo še letos pričelo graditi veliko sodobno lesno skladišče v Slovenski Bistrici z letno zmogljivostjo okrog 45.000 kubičnih metrov tehničnega lesa. Po predračunih bo gradnja tega skladišča veljala okrog 4 milijone dinarjev. Skladišče bo povsem avtomatizirano in bo les odhajal iz njega naravnost v predelavo.

Znano je, da je pred nekaj več kot letom dni gozdno gospodarstvo Maribor skupaj z Marlesom, ki je bil soinvestitor, zgradilo v Limbušu pri Mariboru večje skladišče, na katerega se stekajo lesne mase, ki prihajajo s severnega dela Pohorja v dolino, medtem ko bo skladišče v Slovenski Bistrici namenjeno za les, ki bo prihajal z južnega dela Pohorja, nekaj pa verjetno tudi iz Haloz oziroma z Dravskega polja.

F. H.

razlogov to prikrivali tudi Borisu samemu. Toda on je, kot nekdanji študent kemije, to težko dejstvo sam ugotovil in ga zaupal samo svoji ženi. Po daljši bolezni, po mnogih transfuzijah krvi je prišel do spoznanja, da je vmes krvni rak. Pokazal je Zdenki leksikon, kjer je zapisano, da je levkemija neozdravljiva bolezen. Kaj je to odkritje zanj pomenilo, si lahko samo mislimo.“

„Težko si je zamisliti moralno moč in življensko energijo Kidriča, ki je do zadnjih dni spremljal gospodarska poročila in predloge, na katere je še dajal svoje kritične pripombe. Zadnje tedne je lahko samo še čital in govoril, ker mu je sluh že popolnoma odpovedal. Pretresljivo je bilo za nas srečanje ob obisku tov. Tita v bolnišnici, ko mu je prišel čestitat za 41. rojstni dan in mu je to lahko pokazal le s prsti in z vsiljeno smejočim se obrazom. Kako težko je bilo slovo od še živega Borisa, ko smo si njegovi prijatelji vzajemno prikrivali kruto resnico.“

„Opisal sem vam le nekaj drobcev svojih spominov na Kidriča. S svojim delom si je Kidrič sam postavil impozanten spomenik. Vaš delovni kolektiv je v preteklih letih s svojim ustvarjalnim delom ponosno nosil Kidričevo ime. Prepričan sem, da bo tako tudi v bodoče!“

PROSLAVA PRI OSOJNIKOVIM DOMAČIJI

Z letošnje proslave pri Osojnikovi domačiji v Desencih

Prejšnji torek se je pri Osojnikovi domačiji v Desencih zbrala precejšnja množica otrok iz osnovne šole Bratov Reš iz Desternika in številnih predstavnikov skupščine občine Ptuj, da bi proslavili rojstvo Slovenje-goriške partizanske čete, ki je bila ustanovljena 4. aprila 1942. leta, v hiši znamenitega ptujskega revolucionarja Franca Osojnika iz Desenc.

Uvodno besedo na svečanosti, ki je obenem tudi prva ob letošnji 30-letnici ustanovitve Slovenje-goriške čete, je imel Karel Zmave, predsednik ZRVS, ki je v svojem govoru v kratkem opisal življensko pot čete in je med drugim dejal: „... spomeniki in spominska obeležja stojijo pred nami, kot odprta knjiga NOV in naše socialistične revolucije. Franc Osojnik je bil v ptujski občini eden prvih piscev te knjige, saj je bil ustanovni član Slovenje-goriške čete in njen idejni vodja.“

Ob slovesnosti v Desencih so program popestrili tudi učenci osnovne šole „Bratov Reš“ iz Desternika in pa oddelek pripadnikov JLA, ki je z častnimi salvami dal proslavi še poseben poudarek.

Ob svečanosti so predstavniki občine položili tudi venec na spominsko ploščo pri Osojnikovi domačiji.

-mn-

Težaven položaj IMPOLA

Težave v delovni organizaciji IMPOL v Slov. Bistrici sozadnje obdobje vse večje, kar močno vpliva tudi na nadaljnji razvoj bistriškega gospodarstva.

Kje je iskati osnovne vzroke takšnemu stanju in industrije, kjer je zaposlenih okoli 1700 ljudi in se tako uvršča na prvo mesto v bistriški občini, so na nedavnem skupnem posvetu razpravljali predstavniki samoupravnih organov IMPOLA in občinskega sindikalnega sveta. Namen tega posveta je bil seznaniti podpredsednika republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva Slovenije Srečka MLINARIČA s težavnim položajem, v katerem se nahaja aluminijaska industrija v Jugoslaviji, še posebno močno pa so prisotne težave industrije metalnih polizdelkov v Slov. Bistrici.

Predstavniki IMPOLA in občinskega sindikalnega sveta so Srečka Mlinariča seznanili z ugotovitvijo, da v IMPOLU trenutno primanjkuje okoli 4 milijarde SD za obratna sredstva, predvsem za novo proizvodnjo. Brez teh sredstev se kolektiv težko vključuje v normalno proizvodnjo, ker ni reprodukcijskega materiala.

Mnenja so bili, da trenutni problem v aluminijaski industriji ni samo stvar kolektiva, ampak je potrebno razumevanje celotne družbene skupnosti. Ob tem so poudarili precejšnjo nezainteresiranost repu-

blike za hitrejši razvoj bazne industrije, toliko bolj pa je to čutili v aluminijaski industriji. Takšne trditve potrjuje tudi srednjeročni plan razvoja gospodarstva Slovenije, kjer ni konkretno pojasnjeno mesto aluminijaski industrije v gospodarstvu. Takšno nepovezanost je občutili tudi v odnosu republika-zveza. Rezultati tega so lahko vidni v velikih novogradnjah primarne in predelovalne industrije aluminija v Jugoslaviji, ker se z gradnjo novih gigantov te vrste postavlja vprašanje nadaljnega razvoja že obstoječih proizvajalcev. Opaziti pa je tudi mogoče, da imajo ostale republike več posluha za razvoj te industrije.

V IMPOLU so mnenja, da je še vedno preveč pomanjkljiva obveščeno, kakšno mesto naj bi imela v slovenskem gospodarstvu proizvodnja in predelava aluminija, kar še posebno velja za obdobje srednjeročnega programa razvoja. Vzrok, da je v republiki premajhno zanimanje za aluminijasko industrijo, so potrdili tudi s tem, da predstavniki republike zelo redko obiščejo IMPOL ali se zanimajo za njegovo stanje. Zato tudi ni čudno, da je prevladalo prepričanje o zapostavljenosti aluminijaski industrije v slovenskem gospodarstvu.

Takšno stanje je privedlo glavnega direktorja Stefana Podričnika, ki podjetje vodi že 20 let, da je prosil samoupravne organe IMPOLA za razrešnico. Kot osnovne vzroke pa

je navajal predvsem zunanje vplive.

Med možnosti, ki naj bi temu delovnemu kolektivu zagotovile boljše rezultate, so navajali predvsem tesnejše sodelovanje s Tovarno glinice in aluminija, Kidričevo. V ta namen obstoja v IMPOLU posebna komisija, ki preučuje možnosti za tesnejše sodelovanje. Večjo pozornost bo potrebno posvetiti tudi ugotavljanju možnosti finalne proizvodnje, vzbuditi bo treba v republiških vodstvih več zanimanja za razvoj aluminijaski industrije v Sloveniji in Jugoslaviji kot celoti.

Nekatera vprašanja pa bo potrebno odločneje reševati tudi znotraj kolektiva, kjer še vedno primanjkuje večja iniciativa in timsko delo v vodstvu. Tudi dejavnost v kolektivu ni vedno takšna, kot bi bilo pričakovati, o čemer so večkrat razpravljali samoupravni organi. Ob tem so bila postavljena tudi vprašanja o strokovnosti nekaterih članov kolegija, kakor tudi o pravilnosti nekaterih njihovih delovnih metod.

V tem je iskati tudi vzrok, da je v zadnjih 2-3 letih zapustilo kolektiv 15 strokovnjakov z dolgoletno prakso, medtem ko je bilo novospredetih mnogo manj in še ti s pomanjkljivimi izkušnjami.

Pričakovati je, da se bo kolektiv IMPOLA uspel rešiti iz težkega stanja v letu 1974, ko bodo odplačane anuitete za novo valjarno.

VH

IZ DELA ORMOŠKEGA SODIŠČA

Porast fantovskih pretefov

Na območju občine Ormož so še vedno najštevilnejša kazniva dejanja zoper življenje in telo. Sledijo kazniva dejanja zoper čast in dobro ime, premoženje ter zoper splošno varnost ljudi in premoženja. Tudi kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo in uradno dolžnost ni manjkalo. Pretežno je šlo za primere nevestnega gospodarskega poslovanja, nevestno delo v službi, poneverbe, neupravičene uporabe, davčne utaje itd. V preteklem letu je ormoško občinsko sodišče obravnavalo precej teh zadev in jih nekaj tudi rešilo.

Telesne poškodbe

Hudih telesnih poškodb je bilo približno 9 odstotkov, drugo so lahke telesne poškodbe, sodelovanje pri pretepu ali ogrožanju z nevarnim orodjem in orožjem. Pri pretepih uporabljajo storilci vse, kar jim pride pod roko — največkrat vinogradniški kof. Po socialni strukturi je največ storilcev kmetijskih delavcev. Približno polovica teh ljudi je v rednem delovnem razmerju. Storitci so večinoma mlajši moški, ne manjka pa tudi starejših in žensk. Zanimivo je, da so se v večji meri pričeli spet pojavljati fantovski pretepi, ki jih je bilo prejšnja leta manj.

Žalitive in obrekovanja

Tako kot kazniva dejanja zoper življenje in telo pogujejo tudi kazniva dejanja zoper čast in dobro ime socialne in kulturne razmere, predvsem pa alkoholizem, neurejeni sosedski in mejaški odnosi in druge razprtije. Tako so kazniva dejanja zoper čast na drugem mestu za kaznivimi dejanji zoper življenje in telo. Gre predvsem za žalitive in obrekovanja. Glede na število teh zadev, ima sodišče s temi precej dela. Še posebej mnogo časa je treba, kadar gre za nepopustljive stranke in huda medsebojna sovraštva ali za prestiž. Takšne stranke se zlepa ne poravnajo. Vsaka hoče po vsej sili „zmagati“ in tako predlagajo vedno nove in nove dokaze. Sodišče ne more zavrniti dokaznih predlogov, zato se morajo obravnave prelagati.

Večino takih zadev uspejo rešiti s poravnanimi, vendar dosežejo to šele po drugi ali kateri nadaljni obravnavi. S takimi postopki tudi občani izgubljajo dosti časa in denarja, saj si običajno vzamejo odvetnika. Res je, da ima vsak občan pravico iskati in zahtevati zadoščenje, če je utrpel škodo na časti in dobrem imenu, vendar gre do ljudi dostikrat predač. Opravka imajo z notornimi pravači, ki gre do tožiti za vsako malenkost. Zlasti je zanimivo, da se nekaterim ne zdi škoda časa in denarja, čeprav gre za bagatelne stvari, kar bi lahko mirno požrli, vendar tega ne storijo samo zato, ker je to storil nekdo, s katerim si niso najbolj na roko. To pomeni, da ne gre vedno za resnično prizadetost. Razen tega pa ti „tožbači“ nimajo navadno denarja za nujne življenjske potrebe.

Družbeno in zasebno premoženje

Pri kaznivih dejanjih zoper družbeno in zasebno premoženje prevla-

dujejo majhne tatvine in namerno poškodovanje tuje stvari. Večjih tatvin in drugih dejanj iz tega poglavja kazenskega zakonika je bilo sorazmerno malo. Storitci kaznivih dejanj te vrste so pretežno ljudje z nižjim življenjskim standardom. Drugače pa pri teh dejanjih niso opazili kakšnih značilnih posebnosti, razen, da jih je bilo manj kot prejšnja leta.

Ostalo in število sodb

Pri ostalih vrstah kaznivih dejanj je šlo bodisi za manjše število, bodisi za posamezne primere brez kakšnih posebnosti.

Lansko leto so na sodišču v Ormožu rešili 223 kazenskih zadev. Z obsodilno sodbo je bilo rešenih 97, z oprostilno sodbo 23, z zavrnjeno sodbo 64 in na drug način 35 zadev. Pri rešitvah na drugi način gre pretežno za primere, ko se več zadev zoper enega obdolženca združi in se obravnava odvija v enotnem postopku.

Pri obsodbah je bilo izrečenih 66 odstotkov zapornih kazni in 35 odstotkov denarnih kazni, od tega približno polovica pogojnih.

Višina izrečenih denarnih kazni znaša 32.615,00 dinarjev.

TEDEN ČISTOČE TER TEKMOVANJE ZA NAJLEPŠE UREJENO OKOLJE V KIDRIČEVEM

Da si krajevna skupnost ter krajevni odbori na območju krajevnih skupnosti Kidričevo na vse načine prizadevajo vključiti v realizacijo svojih programov čim širši krog občanov, kaže tudi nedavni sklep krajevnih skupnosti Kidričevo ter krajevnih odborov, s katerim so sprejeli poseben akcijski program, ki je obsegal teden čistoče, ki je bil v dneh od 25. marca do 3. aprila ter razpis tekmovanja za najlepše urejeno okolje hiše. Pre tem je že večkrat bilo več razprav o izgledu krajev v krajevni skupnosti Kidričevo, ko je bilo ugotovljeno, da je treba posvetiti več skrbi zunanemu izgledu hiš, dvorišč, okolice stanovanjskih blokov ter poslovnih prostorov. Teden čistoče je pokazal, da je večina stanovalcev v naselju I. sicer pripravljena urejevati svoj kraj in si urediti okolico stanovanjskih blokov čim lepše, da je pa kljub temu bilo opaziti, da jih je še precej, ki jim je pod častjo prijeti za metlo, glablje ali lopato in da so pripravljani le uživati v lepo urejeni okolici in kraju, ki so ga očistili njihovi sostanovalci. Krajevna skupnost je tudi organizirala odvoz nepotrebnih stvari, kot so stare steklenice, tekstil, papir, embalažo ter drugo, ki dela stanovalcem napoto ali pa nekateri kratkomalo mečejo pred bloke.

Tak odvoz bo tudi prispeval k temu, da se okrog stanovanjskih hiš ne bo več kopičila razna nepotrebna navlača.

V tekmovanje za najlepše urejeno okolje hiše se vključijo vsi hišni sveti, lastniki stanovanjskih hiš in poslovnih zgradb. Trajalo bi naj od 15. aprila do 15. septembra 1972, ko bi posebna komisija ocenila ter bi bile podeljene nagrade in priznanja. V ta namen bo izdelan pravilnik, ki bo pravočasno objavljen.

FM

Izobraževanje v IMPOLU

Delavski svet podjetja IMPOL v Slovenski Bistrici je lani sklenil, da se z novo sistemizacijo delovnih mest in njihovo analitično oceno določi, kakšna strokovna izobrazba naj se prizna zaposlenim na določenem delovnem mestu.

Delavski svet tega, 1.600 članskega kolektiva je sklenil, da si morajo zaposleni, ki še nimajo ustrezne izobrazbe, to pridobiti do konca 1973 leta. Za delavca, katerih čas šolanja presega ta rok, pa si morajo pridobiti kvalifikacijo ali strokovnost v času, kot je to predpisano za izredni študij.

Sklep delavskega sveta je že letos prinesel prve uspehe. Do sedaj je doseglo v dopolnilnem izobraževanju 118 delavcev pol kvalifikacij in 60 kvalifikacijo. Čez nekaj tednov pa bo končalo 90 kvalificiranih delavcev tečaj za delovodje. Na srednje, višje in visoke šole je tudi že vpisanih večje število zaposlenih iz delovnega kolektiva.

V. H.

V POLJČANAH RASTE NOVA ŠOLA

V jeseni 1971 so v Poljčanah svečano zasadili prvo lopato za graditev nove osnovne šole. Brez dvoma je bil ta trenutek najpomembnejši dogodek kraja in širše okolice v preteklem letu. Potrebe po gradnji nove osnovne šole v tem kraju so se kazale že vrsto let, vendar so do preteklega leta bile to le samo velike želje krajanov. Spričo naraščajočega števila otrok pa je postajal pouk vedno bolj težaven. Prostori so postali pretišni in potrebno je bilo iskati rešitev v izmanskem pouku pa tudi v nekaterih prostorih zunaj šole.

S podobnimi problemi se srečujejo tudi v nekaterih drugih manjših krajih bistrške občine. Zavedajoč se posledic, katerih rezultat bi bil neugoden za starše kakor tudi za učence, so se občani v drugi polovici leta 1968 odločili z referendumom odvajati del dohodka za

gradnjo in obnovo šolskih prostorov. Po uspešnem referendumu je bila izvoljena posebna komisija, ki je sestavila prioriteten vrstni red obnove in gradnje šolskih prostorov.

S tako zbranimi sredstvi je bila v letu 1970 izvršena obnova in dograditev osnovne šole v Makolah. Druga po prioritetenemu redu je bila nova šola Poljčane.

Po predvidevanjih bo skupna investicija gradnje poljčanske šole znašala okoli 6.500.000 dinarjev. K tej investiciji je RIS odobril 2.800.000 dinarjev.

Gradbena dela zelo uspešno opravlja Gradbeno podjetje Granit iz Slovenske Bistrice. Predvidevajo, da bo šola v Poljčanah zgrajena do konca leta 1972. V uporabo jo bodo predali 8. januarja 1973 ob prazniku občine.

Fotografija in tekst: V. Horvat

Obnovljen internat posebne šole v Sl. Bistrici

S štirimi meseci zamude se je okoli 70 učencev posebne osnovne šole vselilo v preteklem mesecu v sodobno obnovljeni internat. Zaradi obnove internata si je moralo večje število učencev poiskati zavetišče v rejniških družinah v mestu in okolici.

Staro poslopje internata so pričeli obnavljati lani spomladi. Predračun je znašal okoli 1.200.000 din, ker pa so se dela končala mnogo pozneje, kot je bilo predvideno, so tudi stroški znatno večji.

Pred obnovo je bilo v internatu okrog 60 učencev. Po normativih bi jih smelo biti nekaj nad 30.

Oskrbni dan stane sedaj okrog 40 din, vendar si vodstvo internata prizadeva znižati prispevek staršev.

Ze sedaj pa je mogoče opaziti, da vsi niso svoje naloge pri obnovi opravili najbolje. Vhodna stran kaže že sledove dežja.

VH

„Veseli Jazbeci“ javite svoj naslov Dragici Golob, Nadole 83, p. Stoperce 62289, ker želi stopiti z vami v stik.

Uredništvo

EKSPLOZIJA V ŽEPU

Za velikonočne praznike so v Tomažu pri Ormožu streljali. Slišati je bilo nekaj zelo močnih eksplozij, tako da je bilo pričakovati najhujše. Miličniki so že dan prej opozarjali ljudi, da naj ne streljajo s tako močnimi eksplozivi in ni nič pomagalo dokler ni padla žrtev — mlad 18-letni fant.

Stanka Klemenčiča iz Male vasi pri Tomažu so vsi poznali kot izredno dobrega in pridnega fanta. Delal je kot sezonski delavec na nekem gradbišču v Savinjski dolini.

V nedeljo, 2. aprila so Klemenčičevi praznovali. Domenili so se, da bodo šli k Tomažu v kino. Okrog 18. ure so odšli v kino Stanko Klemenčič, njegova sestra Marija in njen zaročenec Stefan. Že po nekaj metrih je Stanko zaostal za onima dvema in nadaljeval pot sam. Kakih sto metrov od domače hiše je srečal Janeza Majcena in ga prosil za vžigalice. Majcen je opazil, da se v Klemenčičevem desnem hlačnem žepu nekaj iskri, takoj nato je že nastala močna eksplozija. Klemenčiča je zaneslo v obcestni jarek, kjer je nepremično obležal. Majcen je ob detonaciji začutil udarce po trebuhu, rokah in nogah. Prestrašil se je in zbežal iz kraja nesreče. Pozneje je ugotovil, da ima poškodovane roke, trebuh in levo nogo. Odšel je k svojemu bratranču Jožetu Plohu v Sejanca. Opisal mu je ves dogodek, le-ta pa mu je svetoval, naj vse skupaj prijavi milici. To je pozneje tudi storil.

V času detonacije sta bila Klemenčičeva sestra Marija in njen zaročenec oddaljena od ponesrečenega približno 15 metrov. Takoj sta zbežala nazaj in videla, da ponesre-

čeni močno krvavi iz spodnjega dela telesa. Takoj sta obvestila starše in poklicali so reševalno postajo Ptuj, vendar je ob prihodu rešilca ponesrečeni že podlegel poškodbam. Ponesrečenega si je ogledal tudi zdravnik dr. Kušar. Ugotovil je, da je že ob eksploziji dobil Klemenčič tako hude poškodbe na spodnjem delu trebuha in desnem stegnu, da je nastopila takojšnja smrt.

Ponesrečeni Stanko Klemenčič se po izjavah sorodnikov in znancev nikoli ni ukvarjal z eksplozivi. Bil je miren in pošten mladenič. Z denarjem, ki ga je zaslužil s svojim sezonskim delom je pomagal svojim staršem. Kje je dobil eksploziv, ni znano. Do nesreče pa je po vsej verjetnosti prišlo na sledeči način: Ko je Stanko nekaj pred 18. uro odšel od doma, je moral imeti v žepu zavojček kamnita z vžigalno vrstico. Ker ni bil več ravnanja z razstrelivi, je verjetno z ogorkom cigarete med potjo prižgal vžigalno vrstico. Le-ta se ni takoj vnela, ali pa Klemenčič tega ni opazil in zavojček kamnita spravi nazaj v žep. Potem ko je srečal Janeza Majcena in ga prosil za vžigalice, je vrstica zagorela in prišlo je do eksplozije v žepu.

Tako je zaradi nevedčega ravnanja in nepotrebnega streljanja z eksplozivom, kot je kamniti, bilo žrtvovano mlado, pridno in pošteno človeško življenje in to kljub opozorilom o nevarnosti takšnega ravnanja. Pravijo, da je po tej nedvomno hudi nesreči pri Tomažu nastala smrtna tišina. Nihče več ni streljal, vendar — šola je bila draga. Nekdo jo je plačal z življenjem.

jr

RAZDEJANJE V KULTURNEM DOMU

Pučica kaže zlomljeno okno kulturnega doma na Desterniku

Spotikanje ob teenagerjih ni kdo ve kaj prida pisarija, toda, če je takšna oblika edino učinkovito cepivo za pospeševanje delovnih navad in uvajanje v spodobne lastnosti človeške omike, bi se rad lotil vakcinacije najbolj ogroženih, se pravi onih, ki bi s svojim dosežanim početjem utegnili kvarno vplivati na neposredno okolico. Gre za mlade, ki so se v zadnjih časih zavozljali v pajčevino nezdravih in celo družbi škodljivih dejanj. Krdelo doraščajočih si je spletlo svoje gnezdo v kulturno-prosvetnem domu, ki je bil pred nedavnimi prenovljen, urejen, skratka postal je kulturno ogledalo vaščanov. Ponos in žulji so bili očiten dokaz zadovoljstva z njihovim kulturnim očakom. Mladi niso prispevali ničesar, zato ni čudno, da so brez poslušala do družbene lastnine „mesarili“ v notranjosti težko pridobljene kulturne ustanove. Neusmiljeno so razkosali odersko zaveso, lotili so se sten; prišlo je do obračunavanja s knjigami na odru, ki so brezmočno prenašale teptanje rogoviležev.

Mladi so vestno in vztrajno opravljali skoraj vsako soboto svojo „kulturno daritev“, dom pa se je iz dneva v dan vedno bolj pogrezal v iztebke svojih koristnikov. Nihče ni smatral za potrebno urediti njegovo okolico. Čut za estetske primere nekaternikov je že nekaj let potisnjen v svetu duhovne bede in teksaških manir. Krajevna skupnost si je končno le utrgala toliko časa in skušala stopiti na rep nemogočemu. Z novimi ključavnicami, ki jih je dala pritrčiti na vrata kulturnega doma, je skušala uvesti formalen postopek za uporabo prostora. Toda klub z divjega zapada očitno ni bil pripravljen sprejeti načela ustrezne poti. Tako sta dva „korajžna“ mladince vdrla skozi okno in se prebila v prosvetno dvorano, nato sta v objestnosti še odtrgala glavna vrata dvorane, pri čemer je nastala škoda več kot sto tisoč starih dinarjev. Pristojni organi javne varnosti menijo, da gre za svojevrsten vlom, ki je obsojanja vreden. Zlikovca se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Sveda ne bi bilo pošteno takšno mladino identificirati z nekaterimi drugimi aktivnimi organizacijami. Vsiljuje se vprašanje, kdo je pravzaprav kriv, da danes neka vaška organizacija počenja, kar ji imponira, ne, da bi se lotila kakšne družbi koristne dejavnosti, kot so: pevska sekcija, dramatika, športno srečanje, predavanja, ideološko izpopolnjeva-

nje in tako dalje. Takih hvalevrednih oblik je še in še, le če bi mladinci pokazali vsaj malo smisla in dobre volje, pa bi človek z veseljem kaj pozitivnega zapisal o njih. Tako pa urejajo svoj krvni tlak le v dvo in tri četrtinskem taktu. Če je torej ples edino izrazno sredstvo nekaterih mladih ljudi, potem bo prihodnost resnično pravljici napoj pop sveta.

Markež

SERGEJ KRAIGHER POKROVITELJ

V Ptuj so pričeli s pripravami proslav ob 30-letnici ustanovitve in poslednjega boja Slovensko-goriške — Lackove čete. V ta namen so že imenovali petnajstčlanski odbor, katerega predsednik je Franjo Rebernak, predsednik skupščine občine Ptuj. Podpredsednik je Cvetko Pantar, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Ptuj.

Program letošnjih prireditev in proslav, ki bodo v znamenju 30-letnice, je zelo pester. Končal se bo ob občinskem prazniku, ki bo letos v Mostju.

Na zadnji seji SO Ptuj je predsednik občine Franjo Rebernak tudi predlagal, da naj bi za pokroviteljsvo občinskega praznika zaprosili Sergeja Kraigerja, predsednika skupščine SRS, ki je bil na enem izmed ustanovnih sestankov Slovensko-goriške čete.

-mn-

ČE ŽENA POMAGA ...

Po mestu vozi fičko. V njem sedita mož in žena. Mož vozi. Na križišču daje prednost desnemu, vozi z dovoljeno hitrostjo, pri semaforih ne švigne skozi križišče pri rumeni luči, temveč lepo počaka, pešcem dovoli iti čez zebro — skratka, vzoren voznik.

Za njim ves čas vozi miličniški avtomobil. Ko fičko zavije na parkirni prostor, pristopita k njemu miličnika iz miličniškega avtomobila in stisneta roko soferju fička.

„Čestitava, tovariš! Naša postaja LM je razpisala nagrado 500 din za najbolj vzornega voznika. Prepričala sva se, da ste to vi. Nagrada je vaša!“

„Odlično,“ vzklikne voznik. „Ta denar prihaja ravno ob pravem času. Zdaj primaknem še nekaj svojega pa lahko plačam vse takse in grem delat vozniki izpit!“

Ko vidi žena, kako ga je mož polomil, hoče rešiti položaj: „Nikar mu ne verjemite, tovariš miličnik! On se vedno tako šali, kadar je pijan!“

NAJPREJ CENTRALNA KURJAVA

Dom počitka Dr. Jože Potrč v Zg. Poljčanah postaja pretesen za vse, ki bi želeli bivati v njem.

Kljub temu, da so Dom Dr. Jože Potrč v Poljčanah, kjer trenutno živi 260 ostarelih oskrbovancev iz občin Maribor in Slov. Bistrica redno obnavljali in preurejali, centralnega ogravanja še niso imeli. Ta pomankljivost je trenutno med najbolj perečimi problemi doma in bo potrebno v najkrajšem času najti rešitev.

Dom počitka dr. Jože Potrč v Poljčanah je bil grajen v letu 1951 za potrebe bivšega OLO Poljčane. Pozneje pa je bila zgradba preurejena v socialne namene v dom počitka ostarelih in onemoglih občanov. Čeprav so bile v obdobju delovanja doma izvedene precejšnje izboljšave, še danes ne izpolnjuje vseh zahtev in potreb oskrbovancev.

Po idejnem projektu, ki ga bo

izdelala strokovna komisija, bodo dom dogradili in preuredili v letih 1972—76. Prioritetna naloga je zgraditev centralne kurjave v celotni zgradbi.

Priprave za gradnjo centralne kurjave so že končane. Izdelan je že tudi finančni predračun, po katerem bi veljala 500.000,00 ND. Od tega bi prispevali občinska skupščina Maribor 10 milijonov SD, skupščina občine Slov. Bistrica 5 milijonov SD, društvo upokojencev bistriške občine 10 milijonov SD. Preostala sredstva pa bo prispeval sam Dom. Z gradnjo bo že ta mesec pričelo podjetje iz Zalca. Predvidevajo, da bodo dela končana do konca 1972 leta.

VH

Franc Kranjc 82-letnik

Prvi april je sicer dan šale in laži, vendar je mnogim tudi dan rojstva. Tako se je tudi naš upokojenec Franc Kranjc prav zares rodil 1. aprila v letu 1891. na Drsteli pri Ptujju kot kmečki sin. Po osnovni šoli pri Urbanu se je šel učiti zidarske obrti pri ptujškem gradbeniku Brezniku pri istočasno opravil tudi triletno obrtno šolo v Ptujju. Nekaj časa je delal še pri Brezniku kot pomočnik, nakar se je odpravil, kakor je takrat že bil običaj v svet kot popotni obrtnik ter delal v različnih krajih kot v Gradcu, Kapfenbergu, in pri Kifmanu v Mariboru, od koder je šel služiti vojaški rok 1910. leta h gorski lahki artileriji v Beljak, kjer ga je zajela prva svetovna vojna. Bil je na frontah v Rusiji, kjer je bil ranjen in nato do konca vojne v Italiji. Nato je delal pri različnih podjetjih kot pomočnik in skupinovodja, nazadnje pri stavbeniku Denngu, kjer se je pri delu ponesrečil na roki ter bil 1946 invalidsko upokojen. Oženjen je bil dvakrat, prva žena mu je rodila hčerko, druga pa hčerko in sina, pri katerem živi sedaj kot vdovec v Ptujju ob Grajeni.

Franc Kranjc je že od ustanovitve društva upokojencev njegov član in dober svetovalec, s čemer je dosti pripomogel k napredku društva. Je še kar čil in vesele narave in stalen gost „kluba“ in ima tudi svoj stalen sedež v klubu. Je tudi podporni član pevskega zbora DU ter zelo rad posluša lepe narodne pesmi, čeravno sam ni pevec.

Ptujski tovariši — upokojenci mu ob visokem rojstnem dnevu iskreno čestitamo in želimo, da bi mu pri njegovi mizi v klubu in dobri kapljici še mnogokrat zapeli „En starček je živel“ z vzklikom „na mnoga leta“!
Alojz Tumpej

OBČUTNA ŠKODA ZARADI PASJIH ČREVESNIH ZAJEDALCEV

Odbornik občinskega zbora Martin ZURAN iz Cirkulan je postavil naslednje odborniško vprašanje:

Na eni izmed zadnjih sej SO Ptuj v lanskem letu je bil sprejet odlok o zaščitenem cepljenju psov proti raznašanju bolezni (buljavosti svinjskih jeter) in bi se naj to cepljenje opravilo v letu 1971. Na našem območju je veterinar opravil to cepljenje, obenem s cepljenjem proti steklini samo v k. o. Gradišča. Ker mu psi niso obojega cepljenja prenesli ter so omedlevali, je cepljenje prenehal in izjavil, da se bo cepljenje nadaljevalo proti tej bolezni v juliju. To delo še do danes ni bilo opravljeno in se občani zanimajo za vzrok.

Oddelek za upravno pravne zadeve skupščine občine Ptuj, kot za kmetijstvo pristojen organ je na postavljeno odborniško vprašanje odgovoril:

Skupščina občine Ptuj je 24. decembra 1970 sprejela odlok o obveznem zdravljenju psov v občini Ptuj proti črevesnim zajedalcem in o neškodljivem odstranjevanju invandiranih svinjskih jeter. Odlok v 1. členu določa: da se prepreči škoda, ki jo povzroča svinjereji in mesni industriji ehinokokoza — glutavost pri svinjah, predpiše za veterinarsko inspekcijo pristojen upravni organ enkrat letno in to praviloma spomladi, po potrebi pa tudi dvakrat letno obvezno zdravljenje vseh psov v občini Ptuj proti črevesnim zajedalcem. 2. člen odloka pa določa, da gredo stroški zdravljenja v breme občine Ptuj. Višino stroškov in način plačevanja določi zavod, ki opravi zdravljenje.

Odbornik Martin Zuran je pravilno seznanjen, da se je s poskusnim zdravljenjem pričelo ter da se je prenehalo, ker so psi na to močno reagirali. Da akcija ni bila izvedena pa je med ostalim vzrok, ker niso bila v ta namen zagotovljena potrebna finančna sredstva.

Gre za učinkovitost akcije in vprašanje stroškov.

Občini v letu 1971 ni uspelo zagotoviti sredstev za izvedbo akcije, kot to odlok določa. Predlagatelj odloka ni vsestransko preučil možnosti izvedbe akcije in je zato tudi skupščina odlok sprejela enostransko, zgolj iz gledišča škode, ne da bi hkrati proučila učinkovitost in možnost financiranja.

Veterinarska postaja Ptuj je predložila 2 kalkulaciji in sicer 20,85 din po tretiranem psu, kar bi znašalo za cca 4500 psov registriranih v ptujski občini 94.000 din (9.400.000 S din) in drugo kalkula-

cijo, po kateri bi znašali stroški dehelmintizacije po psu 14,92 din ali v skupnem znesku nad 67.000 din (6.700.000 S din), če bi to akcijo vršili skupno s cepljenjem psov proti steklini. Niti enega, niti drugega zneska občinski proračun ne prenese in zato tudi ni prišlo do realizacije odloka.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je o nastali situaciji dne 13/12-1971 razpravljal in med ostalim sprejel stališče, v kolikor se bi pristopilo k akciji dehelmintizacije psov, je potrebno sredstva zagotoviti morda po enakih deležih: občinski proračun, klavnice in lastnik psa vsak do 1/3 stroškov. Seveda temu ustrezno bi bilo potrebno spremeniti odlok.

Bolj kot financiranje akcije je vprašljiv učinek obvezne dehelmintizacije psov. Vprašali smo republiški veterinarski zavod v Ljubljani za strokovno mnenje in avtentično tolmačenje umestnosti takšne akcije. Dobili smo naslednji odgovor:

Pasja trakulja prinaša svinjereji občutno gospodarsko škodo; ocenjuje se, da je 50 % vseh prašičev iz zasebnih rej invandiranih, v njihovih jetrih in pljučih pa najdemo vodenaste mehurje. V severovzhodni Sloveniji se računa, da je na 100.000 prebivalcev okuženo s temi mehurji 516 ljudi, kar prinaša tudi zdravstveno problematiko.

Dehelmintizacija psov pomeni v diagnostičnem pogledu le odkrivanje invandiranih psov, zdravljenje pa se ne obnese, ker je glava trakulje zasidrana v črevesno steno psa in je neuničljiva. Zato je mogoče obolele pse, pri katerih se odkrije trakulja samo pobiti in neškodljivo odstraniti. Dehelmintizacija ali odkrivanje trakuljavosti psov pa je izredno zahteven in težaven posel. Lastniki privedejo le omenjeno število psov na določen prostor. Psu se vljeje v prebavni trak posebno odvajalno sredstvo. Po arekolinizaciji ostane žival na tem mestu toliko časa, da se iztrebi rumena vsebina tankega črevesa, kjer živi trakulja. Ti iztrebki gredo na laboratorijske preiskave, prostor, kar je po navadi 0,5 ha velik travnik, pa je potrebno po dehelmintizaciji razkužiti.

Iz tega postopka sledi, da ne gre za enostransko cepljenje psov, kot je to primer proti steklini, temveč odkrivanje bolezni po zahtevnem postopku, nato pa pobijanje okuženih psov, ker je zdravljenje drago in neučinkovito.

Naj opozorimo, da je „Kmečki glas“ v 8. številki dne 23. februarja 1972 priobčil v strokovni prilogi „Strokovnjaki svetujejo“ tozadevni strokovni članek z naslovom „Preprečujemo ehinokokoza“ iz katerega je razvidno, da danes veterinar ne pozna zanesljivega zdravila, ki bi zagotovo uničilo ehinokokovo trakuljo. Na koncu omenjenega članka pa najbolj priznani strokovnjak na področju bakteriologije in živalskih parazitov v državi pisec dr. Janez Brglez pravi, da lahko ehinokokozo iztrebimo samo s tesnim sodelovanjem rejcev, z njihovo prosvetljenostjo in željo, da se bolezen zatne.

Kaj se v naši praksi dogaja? Pri domačih zakolih svinj — kolinah, se dela velika napaka v tem, če se ugotovi mehurjasta jetra, se ta vržejo psu in življenjski ciklus pasje trakulje je ponovno zaključen. V tujini imajo uvedene obvezne ogled domačih zakolov, kjer se neškodljivo uniči obolela jetra. Tudi mi smo v 6. členu odloka zapisali naslednje: „pri domačih zakolih prašičev in pri

zakolih v klavnicih je obvezno jetra in druge organe, ki kažejo znake ehinokokoze (glutavosti) neškodljivo odstraniti (kuhanje, sežiganje ali zakop, na mestu, kamor ne pridejo psi in mačke). Vendar tega razen v klavnicih ne izvajamo.

Izhajajoč iz prej omenjenega, menimo, da bi akcija dehelmintizacij psov morala potekati najprej tako, da bi rejce svinj in lastnike psov morali seznanjati s potekom bolezni, škodah, ki nastajajo v njihovem in pa tudi v družbenem gospodarstvu zaradi zmanjšanja prirasta živine, škode zaradi odvrenih notranjih organov zaklanih obolelih živali, zaradi bolezni, za katero celo s smrtno posledico lahko zbolijo ljudje, predvsem pa otroci. Večletna akcija prosvetljanja ljudi v tej smeri, pozneje eventualno z obvezno diagnostiko in zdravljenjem ali pobijanjem trakuljavih psov, bi gotovo prinesla več uspeha, kot pa enostransko izvajanje odloka z obvezno dehelmintizacijo psov, ki brez zdravljenja ne prinaša nobenega uspeha.

Oddelek za upravno pravne zadeve in oddelek za inspekcijske službe občine Ptuj bosta iz prej navedenih razlogov predlagala Skupščini občine Ptuj, da navedeni odlok preneha veljati, istočasno pa zagotoviti seznanjanje rejcev svinj in lastnikov psov s to boleznijo z navodili, ki jih bodo izdelali veterinarski strokovnjaki občine.

Referent za kmetijstvo
Miran Glušič, ing. agr.

IZKUŠNJA

Skoraj vsak dan si nabiramo izkušnje. Dobre in slabe. Iz njih se učimo ali pa tudi ne. Nekateri izkušnje si zapomnimo za vse življenje, druge pa hitro, še prehitro pozabimo.

Ljudje smo pozabljivi. Izgubljamo denar, dežnike, rokavice, nekateri tudi pamet in glavo in nekateri dokumente. Dokumenti pa so včasih važnejši od denarja. Preden se dokopljesh do novih, je veliko stroškov, poti in skrbi.

Tako je moja sošolka našla pred tednom voziško dovoljenje na kolovozni poti. Komaj dva meseca staro voziško dovoljenje. Naslovljena ni poznala osebnost, no, kdo jo je izgubil, je videla na voziški izkaznici. Mlad, novopečen voznik, ki je po kdove kakšni neprevidnosti izgubil voziško dovoljenje, tako važen dokument, ki ga je stal lepe denarce. Povprašala je v šoli, če kdo pozna lastnika. Oglasila se je druga sošolka, da stanuje blizu njenega doma. Obvestila je lastnika šoferške izkaznice in ta se je po dveh dneh oglasil pri najditeljici.

„Ali je bil vesel, ko je dobil nazaj dovoljenje?“ smo se pozanimali pri sošolki čez nekaj dni.

„Niti ne.“ je odgovorila sošolka. Hladno se je zahvalil. Ko sem ga čez nekaj dni srečala v mestu, je šel mimo mene, kakor da me ne pozna.

Sošolki je bilo hudo. Kdo ve, kakšno izkušnjo si je pridobila o človekovi hvaležnosti. Bo še vrnila, kadar bo kaj našla? Za veliko uslugo in korist, niti pozdrava?

Sicer pa... Zgodba o človekovi hvaležnosti je že stara, kot človeški rod...

VESNA VREŠ

„LES“ lesno industrijsko in trgovsko podjetje Ptuj,
Rogozniška c. 4

RAZGLAŠA

naslednja prosta delovna mesta

1. ADMINISTRATORKO

za delo v komerciali — za določen čas

2. VEČ NEPRIUČENIH DELAVCEV

za Lesno predelovalni obrat Ptuj — za nedoločen čas.

POGOJI: pod 1.: končana administrativna šola in 2-letna praksa.

Pismene ponudbe pošljite do 20. aprila 1972 na gornji naslov.

OBISKALI SMO TOMAŽ PRI ORMOŽU

Bilo je lepo spomladansko jutro. Poln avtobus potnikov je premetavalo po uničeni cesti Ormož-Tomaž. Ta cesta je bila do letošnjega januarja republiška, sedaj pa je postala občinska. Obenem predstavlja najkrajšo povezavo Tomaža z občinskim centrom. Probleme ceste prepustimo občini in raje pogledimo, kako živijo ljudje pri Tomažu, tem odmaknjenem kraju ormoške občine.

Najprej sem se odpravil na

ka pa so pri Tomažu z denarjem, ki se je zbral, mnogo naredili. Tako kot večina krajevnih skupnosti, so tudi tukaj večino denarja porabili za komunalne dejavnosti (68 odstotkov). Zgradili so novo cesto Tomaž-Sejanci ter popravili nekaj drugih poti in klancev. Skrbeli so tudi za obnovo kanalov, mostov in drugo. Na pokopališču so uredili poti, zasadili ciprese in postavili novo mrliško vežo. S to ureditvijo je tomaževsko pokopališče postalo

KAJ JE NAREDILA DRUŽBA

Druženopolitično življenje in delo društev je približno tako kot povsod. V glavnem se ljudje zanimajo za probleme, ki jih tarejo. Na področju KS živi nekaj več kot 90 odstotkov kmetov, zato je večina interesa tudi obrnjena v problematiko kmetijstva, zdravstva, socialne politike ipd. Konferenca KO SZDL in drugi razgovori so poleg dala krajevne skupnosti obravnavali novi zakon o združevanju kmetov, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje itd. Kmetje vsa ta prizadevanja naše družbe podpirajo, saj upajo, da bodo od tega tudi kaj imeli. KO SZDL in KS ter druge organizacije Tomaža podpirajo najnovejša prizadevanja, da bi v prostorih stare šole odprli konfekcijski obrat. Tu bi se lahko zaposlilo približno sto delavcev — predvsem žensk. Tomaževčani računajo tudi na podporo občinske skupščine, saj bi se z ustanovitvijo tega obrata povečalo število zaposlenih v občini Ormož za 5 odstotkov.

Sedaj ima naša družba priložnost, da dokaže prebivalcem Tomaža, da jo napredek tega odročnega predela res skrbi. Priznati je treba, da je Tomaž dobil lansko leto vodovod, da bo letos dobil novo šolo, vendar vse to še ni opravičilo, da ne bi mogel dobiti obrata konfekcije in če že ne asfaltirane povezave z Ormožem, vsaj obstoječo popravljeno.

Za delo vsake organizacije so potrebni mladi ljudje, polni elana in volje za napredek in delo. Teh pa kljub vsem prizadevanjem pri Tomažu ni in ni. Sposobnejši odidejo v šole, drugi ostajajo doma in delajo na težki zemlji. Vključujejo se predvsem v gasilska društva, saj jih je na področju KS kar pet. Dve društvi sta si lansko leto kupili nova gasilska avtomobila. Prosvetno društvo je do letos lepo in v redu delalo.

Pri Tomažu je lepo. Motiv s smrekami in cerkvijo v ozadju.

ŠOLA BREZ UČITELJEV

Nič novega ne povem, če napišem, da bo Tomaž dobil letos novo šolo. To bo edinstvena zgradba, lepa, sončna in prijetna. V njej bo tudi velika telovadnica (edina šola s telovadnico na območju občine) in otroški vrtec. Verjetno bo gotova sredi poletja. Zanimalo me je, kako vodstvo tamkajšnje osnovne šole pričakuje preselitev iz stare v novo hišo. Oglasil sem se pri ravnatelju Ignacu Omanu. Uvodoma je potrdil moje navedbe glede zgradbe in njene opremljenosti potem pa povedal, da vse skupaj nič ne pomaga, če ne bodo dobili tudi nekaj učiteljskega kadra.

Pri Tomažu hodi v šolo točno 499 otrok. Že sedaj jim primanjkuje trije učitelji. Težava je še večja, ker imajo predmetni pouk tudi popoldne. Kljub temu delajo na šoli nekateri krožki: pevski, recitacijski in dramski. Dobro imajo razvito sodelovanje s starši, ki radi prihajajo na roditeljske sestanke. Opažajo, da otroci nimajo delovnih navad in zato se učijo v šoli. Tako se šola skupaj s starši trudi, da bi otrokom privzgojili delovne navade in jim s tem pomagali pri učenju.

Največjo skrb pa vodstvu šole povzroča dejstvo, da se kljub številnim razpisom že 4 leta ni prijavil noben učitelj za delo na tej osnovni šoli. Pri tem je zanimivo, da učiteljev primanjkuje na vseh šolah. Vzrok za takšno stanje je predvsem v nepravilnem sistemu šolanja prosvetnega kadra. Dogaja pa se tudi, da učitelji raje ostajajo v mestih in delajo v varstvenih oddelkih, podeželje pa ostaja brez njih. Tako se bo počasi zgodilo, da bo mestni otrok imel dva učitelja, vaški pa nobenega. Ignac Oman je izrazil tudi bojazen, da bodo kljub novi šoli morali imeti pouk vsak drugi dan, če se sedanje stanje ne bo spremenilo. Tega seveda ni mislil povsem resno, poudaril pa je potrebo po večji skrbi za reševanje vprašanj prosvetnega kadra. V našem sistemu šolanja prosvetarjev je namreč preveč poskušanja, ki se negativno odražata v praksi. Ukinitve učiteljskih povzročilo pomanjkanje učiteljev. Prizadevanja vseh šol gredo v smer, da bi se otroci čim več naučili v šoli, ta interes pa jim onemogoča pomanjkanje kadrov. Vsi ti problemi pa se praktično odražajo tudi pri delu osnovne šole Tomaž.

BLATNA VAS

Največja pridobitev Tomaža v zadnjih letih je nedvomno lansko Nadaljevanje na 10. strani

Nova šola, kjer bo poleg številnih učilnic tudi otroški vrtec in telovadnica.

krajevno skupnost in poskušal najti njenega predsednika Alojza Hergula. Janko Kukol, tajnik krajevne skupnosti in vodja krajevne pisarne je povedal, da je predsednik verjetno bolan in se bova zato morala kar sama pogovoriti. Prišel je tudi predsednik krajevne organizacije SZDL Vlado Kovačič. Tako je beseda lahko stekla.

KRAJEVNA SKUPNOST

Tomaž pri Ormožu šteje 2520 prebivalcev. Živijo v 17 vaseh, ki se raztezajo na površini 3806 hektarjev. Za krajevni samoprispevek so se ponovno odločili leta 1970 in ga sprejeli za štiri leta. Kmetje plačujejo od katastrskega dohodka 3 odstotke, zaposleni 5 odstotkov od enomesečnega osebnega dohodka, zaposleni v tujini plačujejo 50 din letno, upokojnenci pa 5 odstotkov od pokojnin. Iz naslova teh prispevkov je KS zbrala lansko leto za svoje delo samo 74.550 din. Samo pravim zaradi tega, ker bi glede na število zavezancev in stopnjo prispevkov morala zbrati več. Ljudje namreč kljub temu, da so se prostovoljno izrekli za samoprispevek le-tega nočejo plačati. Izterjava samoprispevka je pri delu KS Tomaž izredno pereč problem. So posamezniki, ki niso ničesar plačali že več let. Vodstvo krajevne skupnosti razume posameznike, ki imajo sicer veliko posestvo in s tem visok KD, posestvo pa je zaradi pomanjkanja delovne sile slabo obdelano in tako ne zmorejo plačila krajevnega samoprispevka. Takim ljudem še nekako plačilo preloži. Najtežje pa je s tistimi prebivalci, ki ekonomsko dobro stojijo pa nočejo plačati. Daleč največ problemov pa je z delavci, zaposlenimi v inozemstvu, saj so redki primeri, da so poravnali svoje obveznosti do krajevne skupnosti. Kljub težavam z izterjavo prispev-

eno najlepših na področju ormoške občine. Kupili so tudi mrliški voz.

Tudi pri ureditvi krajevne ambulante je krajevna skupnost primaknila svoj delež. Komisija za sosedsko pomoč je ena najbolj aktivnih komisij te vrste, ki delujejo pri krajevnih skupnostih na območju občine. Sodelujejo prav vsi občani, največ pa šolarji. Sosedsko pomoč nudijo tridesetim ljudem. Vse

Iz stare šole bodo naredili obrat konfekcija in zaposlili približno 100 delav.

podpirance so na njihovem domu obiskali tudi odborniki občinske skupščine iz območja KS Tomaž.

Krajevna skupnost ima v upravljanju tudi dvorano. Pred leti je vložila mnogo sredstev v njeno ureditev. Tako imajo Tomaževčani res lep prostor za kinopredstave, proslave, dramske prireditve in drugo. Za kino so kupili nov projektor — aparaturo za predvajanje filmov.

Pomanjkanje učiteljev pa je to delo popolnoma zavrla. Šola pripravila sicer vse proslave ob različnih praznikih in to učitelje močno angažira.

Delo društev in organizacij bi moralo biti čim bolj konkretno. Ljudem bi morali nuditi čim več tistega, kar jih zanima. Upajo, da bo z novo šolo ta problem rešen.

Akcijski program kulturne skupnosti občine Sl. Bistrica

Na osnovi družbene usmeritve kulturne dejavnosti v SR Sloveniji je pred kratkim sprejela svoj akcijski program tudi kulturna skupnost občine Slovenska Bistrica.

Kulturna skupnost je bila ustanovljena v letu 1971. Težko je v tako kratkem času od ustanovitve, doseči večje rezultate posebno še ob pomanjkanju potrebnih kadrov in finančnih sredstev. V tem okviru je kulturna skupnost sprejela tudi letošnji akcijski program. V njem bodo posvetili posebno pozornost predvsem tistim dejavnostim, ki imajo na območju občine že določeno osnovo, v okvirju pokazalnega zanimanja pa bodo podprli dejavnosti, ki bodo vključevale večje število občanov.

Med dejavnosti z bogato tradicijo, katerim bo tudi kulturna skupnost nudila vso pomoč v nadaljnjem delu, bodo predvsem dramska knjižničarska, glasbena, muzejska, likovna, literarna in založniška. Posebno pozornost pa bo v bodoče potrebno posvetiti spomeniški varstvu in varstvu arhivov (predvsem v Mariboru), katerih je že okoli 350 in se nanašajo na bistriško občino.

Kulturna skupnost bo imela za izvajanje akcijskega programa za leto 1972 na voljo 49 milijonov SD. Od te vsote pa bo morala kar 10 milijonov odvojiti spomeniški varstvu in varstvu arhivov, ki se nanašajo na občino Slovenska Bistrica v Mariboru. Da bi lahko v popolnosti zadovoljili potrebam na področju kulturne dejavnosti v bistriški občini, bi bilo potrebnih veliko več sredstev.

Med prizadevanja, ki bi opravičila dejavnost te organizacije, je na prvem mestu vključitev kar najširšega kroga občanov med ustvarjalce in koristnike dobrin, ki jih nudi organizirana dejavnost na področju kulture. Že od prvih let otroštva pa je potrebno ljubezen do kulturnih dobrin vzgajati med najmlajšimi občani, kjer bodo imeli pomembno vlogo starši in šola. Posebno pomembno nalogo na tem področju pa ima TIS.

Letos je kulturna skupnost v Slovenski Bistrici sprejela še eno pomembno nalogo, priprave na praznovanje 400 letnice kmečkih uporov na Slovenskem. Kmečki upori so prav na območju bistriške občine imeli pomembno vlogo za nadaljnjo uporniško dejavnost slovenskih kmetov, katerih žarišče je bilo v okolici gradu Štatenberg.

Med prvimi akcijami kulturne skupnosti bo akcija za ureditev okolja (skupno s turističnim društvom in osnovnimi šolami), grad v

Kurir Kanja se je vrnil iz štaba divizije v svojo brigado. Bila je zima in snežna odeja je bila prevlečena z ledeno skorjo.

„Duš, komaj sem prišel!“ je potolžil tovarišem. „Vse je tako ledeno, da sem hodil korak naprej, dva nazaj.“

„Ja, kako pa si potemtakem sploh prišel?“ se je začudil bolničar Urh. „Hodil sem ritensko.“

„Pomislite, gospa Kunigunda, otročiček moje hčerke tehta komaj dva kilograma.“

„Potolažite se, gospa sosedica, za ta dva meseca, kar je vaša hčerka poročena, res ne morete več pričakovati!“

Slovenski Bistrici naj bi postal kulturno središče mesta in celotne občine. Za njegovo ureditev bodo tako že v letošnjem letu vložili precejšnja finančna sredstva. V prvi vrsti bi pripravili narodopisni muzej in usposobil prostor, v katerem bi lahko izvajali koncerte ali podobne svečanosti. V prihodnosti pa naj bi v njem našel svoje mesto tudi del Matične knjižnice. Poživiti bo potrebno tudi dejavnost v ZKPO v ta namen so odvojili okoli 160.000 ND.

Kulturna skupnost bo v kratkem izboljšala tudi svoj statut, ki bo temeljil na širokih samoupravnih prizadevanjih. Svoje delo pa bo razvijala v številnih komisijah in interesih skupnosti, kar bo omogočilo predvsem širše delo in tesnejšo povezavo z najširšim krogom občanov.

To je – sedanjost

Skrb za lepše okolje se vse uspešneje uveljavlja v vsej Sloveniji, v vseh naseljih in zaselkih pa tudi izven njih je opaziti pomembne uspehe v tej smeri.

Dolgo je že tega, kar so se zadnji stanovalci izselili iz avtobusov. Ti razpadajo, smetišče pa se širi.

V teh prizadevanjih tudi na območju občine Slov. Bistrica ne zaostajajo. Zasluge za to predvsem Turistično društvo in krajevna skupnost Slov. Bistrica. Ob tem je treba omeniti tudi prizadevanja osnovnih šol, aktivov ZM in družbenopolitičnih organizacij v posameznih krajih.

Žal pa uspehi niso vedno in na potrebnih mestih, dosegli svojega namena. Večkrat so bile to samo akcije trenutnega pomena in je njihovo delo imelo samo občasn značaj. Moramo tudi priznati, da v nekaterih primerih ni bilo storjenega nič, pa čeprav so bili vsem „na očesu“ in še danes ostajajo žalostna podoba določenega kraja.

Takšen kraj je mogoče najti tudi sredi Slov. Bistrice, samo nekaj metrov od zgradbe občinske skupščine. Kljub temu, da si je težko zamišljati resničnost takšne podobe, pa je tukaj skrbno čuvana in nedotakljiva. Morda samo toliko, da se posameznik spomni in na tem mestu doda še svoj delež, novi kup

30 letnica ustanovitve Slovenskogoriške čete

KAJ JE PAVEDAL ALOJZ LOVRENČIČ O SLOVENSKOGORIŠKI ČETI

(Nadaljevanje)

Alojz Lovrenčič iz Nove vasi pri Ptujju je pripovedoval vodji oddelka ljudske revolucije v ptujskem muzeju svoje spomine na revolucionarja Jožeta Lacka, na napredno politično gibanje pred drugo svetovno vojno in na upor proti okupatorju v Slovenskih goricah leta 1941 in 1942. Njegovi spomini so služili pri orisu lika heroja Lacka in slovenskogoriške čete. Prečitajmo, kaj je Lovrenčič povedal o uporju v Slovenskih goricah leta 1942!

„Meseca marca 1942 je prišla v ptujski okraj aktivistka Mima Kovač – Barčka v pomoč osvobodilnemu gibanju. Sklicevala je ilegalne sestanke in ustanavljala odbore OF. Meni so dali nalogo, da priskrbim za

Barčko zanesljivo stanovanje. Tri dni je stanovala v moji hiši, nato pa pri Kovaču Jožetu Frasu v Placarju, odkoder je odšla h Kolenkovim v Novo vas. Obe stanovanji sem ji jaz priskrbel, ki ju je po potrebi menjavala.

Na koncu marca je sklicala sestanek v Kolenkovem hlevu v Novi vasi. Zbrali smo se Barčka, Jože Čeh in Janez Zelenko s Kicarja, brata Staneta z Grajene, Franc Toplak z Nove vasi, Ivan Brenčič iz Zabjaka in jaz. Sklenili smo, da na predvečer obletnice nemškega vdora v Jugoslavijo izobesimo na vidnih krajih jugoslovanske zastave. Ko smo nalogo izpolnili, so bili ravno velikonočni prazniki. Zastave so visele še drugi dan na Ljutomerski cesti, po telefonskih in telegrafskih drogih in žicah po Slovenskih goricah in drugod po ptujski okolici.

Na sestanku v Kolenkovem hlevu v Novi vasi smo ustanovili tudi odbor OF, ki sem ga vodil jaz. Vsak odbornik se je zavezal, da bo pridobival nove člane za OF in odvratal odhod mobilizirancev k vermanom.

V tistih dneh je nekoč prišel ponoči k meni Lacko z Osojnikovim hlapcem Francem Pemekom. Naročil mi je, naj grem v Drbetince k Pravdiču in mu sporočim, da bosta prišla k njemu Kramberger in Lacko (člana okrožnega komiteja KPS za ptujsko območje; op. V. R.) zaradi organizacije OF. Hitro sem izpolnil nalogo. Kramberger in Lacko sta že naslednjega večera lahko odšla k Pravdiču in tam nato priredila nekaj sestankov, na katerih so se zbrali Matija Pravdič, Vinko Jurančič in Franc Kukovec iz Drbetince, Franc Kostanjevec iz Gibine in še nekateri. Na enem sestanku sta bila tudi Franc Knez iz Renkovec v Slovenskih goricah, poznejši izdajalec Slovenskogoriške čete in Janez Čeh, mlad fant iz Cerkenjaka, po domače Petrec...

Spominjam se, da je Slovenskogoriška, Lackova četa, v tem času napadla dva nemška orožnika na cesti v Svetinskem bregu. V spopadu je bil eden izmed orožnikov obstreljen.

Maja je Osojnik likvidiral izdajalca, ki je ovadil Osojnikove, da imajo zvezo s partizani. Po tej izdaji so Osojnikove domače zaprli, Osojnik pa je bil že v ilegali.

V Slovenskogoriško četo sta aprila stopila Zavec iz Štuk in Pukšič s Kicarja. Oba sta dobila poziv za vermane, kamor nista hotela, pač pa sta se prijavila v partizane. S Čehom s Kicarja sva ju peljala do partizanske postojanke, ki je bila tedaj v Fuksovi lanišnici na Kicarju.

Nadaljevanje prihodnjič.

Teks in foto: V. Horvat

razvidno (in prav je tako), da bi to podoba bilo potrebno ohraniti kot spomenik sedanjosti bodočim rodovom, kakor je bilo to storjeno z Domom kulture, ki je tik ob tem smetišču ostal samo v temeljih.

Pred vrati je turistična sezona, ko bo tudi Slov. Bistrica sodelovala po svojih zmožnostih, vendar v želji, da doseže kar največ lepih vtisov pri obiskovalcih. Prav bi bilo, da pravočasno pospravimo vse tisto, kar ni v prid našemu turizmu in zunanjemu izgledu občinskega središča.

ZDRAVSTVENI DOM PTUJ

p r o d a na javni dražbi dne 21. aprila 1972:

- avtomobil znamke IMV – kombi 660 super B v poškodovanem stanju
  - 2 mopeda Colibri v nevoznom stanju
- začetek dražbe je ob 8. uri na dvorišču Reševalne postaje Ptuj.

V zaslužen pokoj

Pred nedavnim je bila v ptujski bolnišnici posebna svečanost, ker so kuharice in ostale strežnice pospremile v zaslužen pokoj Marijo Jurgec iz Tivolca pri Moškanjcih, ki sedaj stanuje v Potrčevi ulici v Ptujju.

Marija Jurgec se je zaposlila v ptujski bolnišnici 1. aprila 1942. leta in je do 1946. leta delala na vrtu. Od tega leta dalje pa je postala šefinja kuhinje in je na tem delovnem mestu ostala vse do upokojitve 31. marca letos.

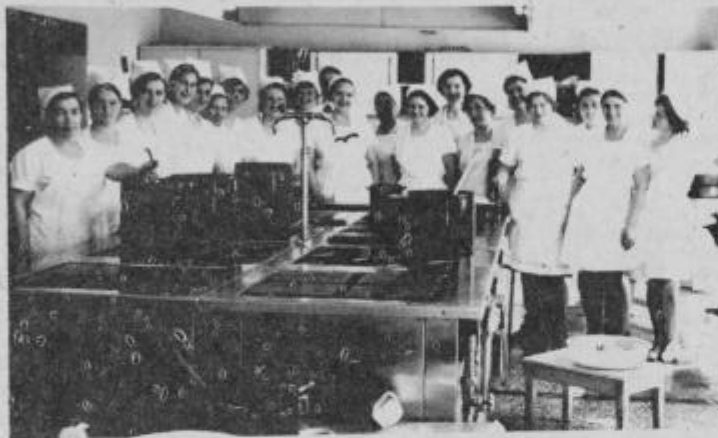
Marija pravi, da je bilo v začetku zelo težko, saj je primanjkovalo delovne sile, potrebe pa so bile vedno večje. Ščasoma pa se je tudi to stanje izboljšalo, posebno še, ko so modernizirali kuhinjo in zaposlili

nekaj več delavk. Sedaj je v kuhinji zaposlenih 23 delavk in skrbijo za okrog 250 bolnikov. Zraven tega pa še za enolončnice in kosila bolniškega osebja. Upajo pa, da bodo letos kuhinjo še modernizirali.

Ob svečanosti sta se od Marije Jurgec v imenu zdravniškega osebja poslovila direktor ptujske bolnice dr. Mitja Mrgole in pa medicinska sestra Olga Feguš. Seveda pa tudi ostalih čestitk, nagrad, pohval in tudi solza ni manjkalo, saj je bila Marija Jurgec med svojimi sodelavkami zelo priljubljena.

Vsem čestitkam se pridružujemo tudi mi!

-mn-

Marija Jurgec, še zadnjič med svojimi dolgoletnimi sodelavkami.

OBISKALI SMO TOMAŽ PRI ORMOŽU

Nadaljevanje z 9. strani.

Leto dokončani vodovod. Letos ga nameravajo širiti na Malo vas. Zgradilo ga je Stanovanjsko komunalno podjetje Ormož investirala pa občina iz vodnega sklada. Vse to je lepo in prav. Z vodovodom pa je k Tomažu prišlo tudi blato, ki slehernega obiskovalca sprejme že pred pošto na postajališču avtobusa. Obvezno moraš stopiti vanj, ker ni prostora, kjer ga ne bi bilo. Jarki za vodovodne cevi so bili skopani vse križem, zemlja se še ni vsedla in tako je prava blatna reka, ki se je ne moreš izogniti. Pravijo, da so blato že odvažali namesto „kuluka“ pa vseeno nič ne pomaga.

Motorizirani prebivalci Tomaža si najbolj želijo ureditve ceste proti Ormožu. Pripravljeno so tudi sami prispevati, samo da bi enkrat to nesrečnico — cesto uredili. Sedaj Tomaževčani raje gredo nakupovat v Ljutomer, ker imajo mnogo lepšo cesto. Ormož, kot teritorialni center pa zaradi neurejene ceste, prebivalce Tomaža zgublja.

PRI TOMAŽU JE LEPO

Kljub vsemu pa je pri Tomažu lepo. Tu živijo zelo prijazni ljudje in to je največ vredno. Preskrbo imajo zelo dobro, tudi s kruhom je vse v redu. Prijazna gostilničarka edine gostilne pri Tomažu mi je ob koncu mojega obiska (čakal sem na avtobus) povedala zgodbo nekega fanta, ki je s kovčkom v roku tri dni zapored prihajal na avtobus, da bi se odpeljal v širni svet, s trebihom za kruhom. Tretji dan se je dokončno odločil in (?) ostal doma. Mnogo ljudi je odšlo, nekateri iz pohlepa, mnogo pa jih je ostalo doma in z ljubeznijo obdelujejo ta košček

slovenske zemlje. Upajmo, da jim bo družba bolj naklonjena kot do sedaj.

JOŽE RAKUŠA

Gradili bodo cesto

V gozdu med Lešjem in Medvečami že nekaj dni ropotajo motorne žage, ker prebivalci teh vasi čistijo traso za novo cesto, ki naj bi povezovala vasi Lešje, Medvece in Pragersko. Do sedaj je bila to peš pot in če si hotel z avtomobilom ali katerim drugim motornim vozilom kam dlje, si moral pobirati dolge kilometre slabe ceste, preden si prišel na cilj. Najtežje pa je bilo za Medvečane, ki so najbolj navezani na Majšperk in do sedaj niso imeli prave prometne zveze s tem krajem.

Dolgoletna želja teh prebivalcev pa je bila, da bi končno je dobili cesto, ki bi jim omogočila hitrejši dostop do Majšperka in v drugo smer do Pragerskega. Zato so se odločili za nabiralno akcijo in v ta namen že zbrali 15.000 dinarjev. Ljudje pa so obljubili še več. Del sredstev pa jim bo prispevala tudi krajevna skupnost Majšperk iz svojega samoprispevka. Upajo, da bodo tako zbrana sredstva zadostovala za zemeljska dela, saj je nova trasa dolga samo 3.500 m.

Zelja občanov je, da bi novo cesto tudi gramozirali. Pri tem pa računajo na pomoč občine Ptuj, ker pravijo, da bi bila to prva družbena pomoč po vojni, ki bi jo dobili od skupnosti.

Omeniti velja tudi, da bi se s to cesto, za prebivalce teh krajev, skrajšale pot do Maribora za približno 15 km.

-mn-

Ostala sta sama

Grdina je precej velika vas, ki je razmetana po gričih nad Stopercami in le del vasi je strjen v ozki dolini ob potoku. Hiša s številko 13 pa stoji na najvišjem vrhu vasi in prav na ta vrh me je vodila pot tisto popoldne, ko je v tistem pomladanskem soncu kar mrgolelo kopačev v

vendar ne more dobiti pokojnika, ker nima zbranih podatkov. Mnogo je delal pri privatnikih, katerih večina je že pod grudo.

Jože je sodeloval tudi v prvi svetovni vojni in je bil dve leta Maistrov borec. Zelo rad se spominja tistih časov in pravi: „Dobro

Marija in Jože Topolovec iz Grdine sta na stara leta ostala sama

okoliških vinogradih. Ustavil sem se pred majhno hišico prav na vrhu griča, od koder sem imel čudovit razgled po okoliških hribih in vaseh. Priznati pa moram, da je bilo treba vložiti veliko truda in napora preden sem prišel do svojega cilja, kajti pot, ki vodi na ta hrib je tako strma, da si od strahu skoraj nisem upal pogledati v dolino, ki se je razprostirala daleč pod menoj.

Pred hišo nisem našel nikogar, zato sem stopil v majhno kmečko sobico, kjer je na postelji ležala 72 letna Marija Topolovec, ker jo je delo tistega dne popolnoma izčrpalo. Kmalu sva našla tudi moža Jožeta, ki ima 75 let in je delal nekje v gorici. Sedli smo pred hišico na prijazno pomladansko sonce, pod nami pa so se kot v pravljici razprostirali haloški griči naredko posejani s hišami, katerih večina je samo še spomin na nekdanje mogočne haloške kmetije. Vse te lepote narave pa Marija in Jože takrat nista videla. Videla in čutila sta samo bridkost in trpljenje svojega življenja, videla sta samo svojo usodo, ki ju neusmiljeno bije že petdeset let njenega skupnega življenja.

V zakonu so se jima rodile tri hčerke, ki pa so jih pozneje zapustile in odšle v svet, kjer so si ustvarile svoje družine in boljše življenje. Ena je tudi že umrla.

„Da, da“, je z otožnim glasom dejal Jože, „na stara leta, ko sva že nesposobna za delo, so naju vsi zapustili. Ostala sva nemočna na tem hribu in kdo ve, če ne bova umrla, ne da bi kdo za naju sploh vedel. Pomoči, razen 80 dinarjev socialne podpore, ne dobiva od nikoder. Kako naj živiva za ta denar, drugih dohodkov pa nimava. Sreča je, da so sosede z nama tako dobri. Od svojih ust odtrgajo in dajo nama. V teh hribih je bilo vedno trdo in hudo življenje in tako bo ostalo.“

Topolovecva sta imela že od rane mladosti trdo življenje. Nikoli nista poznala počitka. Jože je že s petnajstim leti pričel delati v gozdu in pravi, da je v svojem življenju napravil nad 800 „klafter“ drv (3.200 m) ter na tone oglja. Nad petdeset let delovne dobe ima in

nam je bilo tam. Vsak dan smo lahko jedli kruh. Menaža pa je bila taka, da je žlica kar stala v njej. Oh, ko bi še enkrat tako živel!“

Tudi v drugi svetovni vojni je bila Topolovecva hiša za partizane vedno odprta in radi so se vanjo zatekali. V avgustu 1944 se je tri mesece in 8 dni tu zadrževala večja partizanska skupina. Mama jim je kuhala, oče pa jim je pridno nosil večje pristnega haloškega vina. Nekoč so imeli na skrbi celo pet ameriških padalcev, ki so jih Nemci nekje sestrelili in so jim ušli. Najbolj pa se Topolovecva spominjata 5. maja 1945 leta, ko je do njih prodrla vest o kapitulaciji Nemčije. Ravno takrat je bila pri njih skupina partizanov. Od veselja so plesali pred hišo, oče pa jim je dal še zadnjih 25 litrov vina, ki ga je še imel. Težka so bila leta vojne, vendar sta jih kljub temu prestala. Nešteto krat je Jože zamenjal izmučenega partizana na straži in je sam prevzel njegovo mesto, da je „revel“ lahko šel spat.

Takrat je bilo pri njih vedno dovolj ljudi in vsi so ju poznali. Danes pa sta ostala sama in zanju se skoraj nihče več ne zmeni. Skoraj so nanju pozabili že hčerke, pozabili pa so tudi drugi.

Mračilo se je je in moral sem vzeti pot pod nogo. V sebi sem odnesel občutek krivde, da smo na take očete in babice pozabili mi vsi in da so na take pozabili tudi nekdanji partizani, ki so v hišah haloških bajtarjev nekoč našli zavetje pred snegom, dežjem in mrazom. Nanje so pozabili tudi otroci, nanje je pozabil ves svet.

-mn-

V soboto, 8. aprila, ob pol osmih zvečer se je pripetila huda prometna nesreča na cesti I/III. na Hajdini. Osební avtomobil, ki ga je vozil Franc Golec iz Njiverc 36 je zadel ob kolesarko Karlino Zupanič iz Hajdine in jo zbil po asfaltnem cestišču. Karlina Zupanič je pri trčenju in padcu dobila hude telesne poškodbe in se zdravi v ptujski bolnišnici. Zdravstveno stanje Zupaničeve je kritično.

KOLESA POHORSKIH MLINOV SE USTAVLJAJO

Ob vodnem mlinu v Zg. Novi vasi — eden od redkih, ki še opravljajo svojo obrt

Vedno hitrejša naraščanja avtomobilskega turizma v naši republici ima poleg mnogih prednosti tudi svoje slabosti. Razen tega, da je gibanje avtomobilskih turistov omejeno največkrat na ožje okolje kraja, kamor so prispeli z vozilom na izlet ali piknik, so le-ti prikrajšani za mnoge naravne lepote in ostanke iz preteklosti naše zgodovine, do katerih niso izpeljane sodobne ceste. Potrebno bi bilo stopiti peš, za kar pa velikokrat že zmanjka korajže, zato se zadovoljijo samo z obilnim obrokom hrane (zajtrk ali kosilo), ki si ga pripravijo na ognjišču, si ogledajo bližnjo okolico in zopet nazaj v vozilo.

Razen zaužitega svežega zraka in večkrat tudi prelepega pogleda v dolino takšen obiskovalec ne pridobi veliko. Srečanje z naravo kljub sodobni tehniki, ki jo neusmiljeno uničuje, skriva v sebi še vedno neraziskane naravne lepote in svojo nežnost, v katero je z velikim občutkom pred več kot sto leti posegala človeška roka, da bi jo danes zopet pozabljali.

Med takšna ustvarjanja prebivalcev pred mnogimi leti se uvrščajo tudi mlini ob pohorskih brzicah, ki jih je bilo še pred dobrim pol stoletja veliko tudi na bistrškem Pohorju. Takrat so predstavljali

mlini kraj, kjer je bilo mogoče izvedeti največ in najbolj sveže novice iz bližnje in daljnje okolice.

Prihod elektrike v najoddaljenejših hribovske predele je bil glavni vzrok hitrega upadanja mlinarske dejavnosti v dotedanji obliki. To se je občutneje opazilo predvsem v zadnjih 50 letih. Danes bomo le s težavo našli še mlin, ki bi mlet žito na način izpred 50 ali več let. Takšni mlini postajajo danes prava redkost pa bi jih prav zaradi tega veljalo ohraniti kot kulturno zgodovinske spomenike. Mlinarji so si poiskali delo drugje, njihova mlinarska kolesa pa so utihnili. Najodpornější danes predstavljajo živo preteklost.

Med zadnjimi, ki se je ohranil do danes, je v soteski pod Zg. Novo vasjo, na južnem delu bistrškega Pohorja. Ta mlin, ob dobri vodi, zmleje v eni uri okoli 50 kg žita. Vsaj tako je zatrjeval mlinar, ko smo ga našli pri delu. Pravi tudi, da mu predvsem v jesenskem času ne zmanjka dela. Zaradi precejšnje starosti (zgrajen je bil okoli leta 1800) pa so tudi njemu že štete ure. Če jih ne bomo znali ob pravem času zaščititi bo tudi ta, za obiskovalce dragoceni dokument preteklosti, ostal samo še opisan v knjigah. Tekst in foto: VH

šahovska sekcija, kar je zasluga prizadevnega vodje Milana Šeruge iz Pobrežja, ki je zbral kar nekaj nad 20 mladeničev, ki obetajo, da bodo postali dobri šahisti. Občnega zbora se je udeležil tudi Albin Pišek, ki je med drugim dejal, da bi se naj ljudje čimbolj množično vključevali v TRIM ter tako skrbeli za lastno zdravje in delazmožnost.

Naposled so izvolili nov upravni odbor, v katerem so Stanko Skok, Franc Rogina, Franc Ciglar, Jakob Petrovič, Milan Šeruga, Marija Vidovič in Dušanka Murko, medtem, ko so dosedanjemu, ki ga je vodil Rado Selak, izrekli zahvalo. F. H.

JAVNI NASTOPI UČENCEV GLASBENE ŠOLE PTUJ

Glasbena šola Ptuj vabi na javne nastope svojih učencev, ki bodo v dneh 17., 20., 21., 24. in 25. aprila v dvorani Glasbene šole Ptuj, Hrvatski trg 3. Začetek bo vsakokrat ob 19. uri.

Nastopali bodo učenci klavirja, violine, klarineta, trobil, blok flavte s skupino Orffovega instrumentarija, otroški pevski zbori in šolski orkester.

Programi veljajo kot vstopnice in jih dobite v pisarni glasbene šole.

Vabljeni!

KRŠA DISMA

POMLAD V DEŽELI

Sneg je skopnel... Mrzli severni veter ne piha več. Zima je odšla. V deželo je prišla pomlad. Vsi smo jo težko pričakovali.

Slekli smo zimska oblačila. Sonce je vedno bolj toplo. Kmetje obdelujejo vinograde in sadovnjake. Mame, ki bi se rade postavile na mizo zelenjavo, se sklanjajo v vrtovih.

V logu se je pojavil zvonček. Poklical je trobentico. Ta mu je priskočila na pomoč. Poklicala sta se druge pomladne cvetice. Iz zemlje je prikukala še vijolica. Ptice — selivke se vračajo iz južnih krajev. Veselijo se pomladi. Ko se zjutraj zbudis, zaslišiš ptičje petje. Tudi ku-ku se že oglašajo.

Zelim si, da bi bila vedno pomlad. Jožica Hrovat, 4. r. OŠ Trnovska vas

MOJ PSIČEK

Moj psiček je majhen in bele barve. Ime mu je Lordi. Imam ga zelo rad. Za vsakim človekom teče na cesto in laja. Ljudje se ga bojijo, čeprav ni hud. Lordi vse razume in uboga. Muca je njegova prijateljica. Skupaj jesta in spita.

ANTON PLETERŠEK, 3. raz. osn. š. Lovrenc

STORILA SEM KRIVICO

Bilo je pred nekaj leti. Imela sem 9. ali 10. rojstni dan. Povabila sem prijateljico na praznovanje, vendar je ni bilo. Bila sem slabe volje. Bila sem sama doma. Ves popoldne sem hodila po kuhinji, ne da bi pospravila sobo in kuhinjo. Ko je prišla mamica z dela, me je kregala, ker nisem nič pospravila. Nisem se mogla premagati in sem grobo odgovarjala na njena vprašanja. Mama mi je hotela za praznik podariti čokolado. Toda zavrnila sem jo, če mi ne more dati nič več, še tega ni treba. Oče me je resno pogledal in zahteval, da se mami opravičim. Sla sem za mamo v sobo in jo našla ihteco. Nisem mogla spregovoriti besede. Šele naslednji dan sem se ji opravičila. Mami so zablestele oči in pozabila je na moje grdo obnašanje.

Jaz pa ga nisem. Šele sedaj, po več letih se zavedam, kako grdo sem ravnala z mamo.

ZDENKA POŽAR, uč. 7. r. OŠ MAJSPEK

HALOZE SE PRAZNIJO

Kadarkoli premišljam o naših lepih Halozah, pridem do zaključka, da so ti lepi predeli vse bolj prazni. Ljudje, predvsem mladi, odhajajo. Odhajajo v mesta, v šole, mnogi pa

tudi v tujino. Zakaj vse to? Mar ni v naših gozdnatih predelih zrak bolj čist kot je v mestih, kjer je poln izpušnih plinov motornih vozil in tovarniških dimnikov? Ali haloške njive ne dajejo dovolj kruha vsem, ki hočejo ostati tukaj? Pravega odgovora ne najdem. Res je, da se v mestu zasluži denar, da si po opravljenem delu prost, medtem ko moraš na kmetih delati od jutra do večera. Res je tudi, da je haloška zemlja trda in ne preveč rodovitna. Vse to je vzrok, da ostajajo v Halozah le stari ljudje, ki ne morejo več delati. Zemlja tako ostaja neobdelana, vse več je praznih hiš, vse več naših ljudi se izgublja v tujini.

Lani je tudi v našem kraju ostala ena hiša prazna, ker so se prebivalci izselili v Nemčijo. Z odselitvijo te družine sem izgubila svojo prijateljico, ki zdaj obiskuje nemško šolo. Tudi njen mlajši brat hodi v nemško šolo. Starejša otroka te družine se solata tukaj. Zakaj ne bi še mlajša dva obiskovala naše šole?

Tako se z dneva v dan sprašujem, kaj bo čez nekaj let, bodo Haloze res ostale prazne?

ANICA KOPŠE, 8. raz. OŠ PODLEHNIK

LE NEKAJ BESED

Bilo je v četrtem razredu. Z vlakom smo se odpeljali na izlet. Drvel je ob vznožju naše vasi. Gledali smo skozi okna. Ptice so živahno zvrgole in lahkotno poskakovale z veje na vejo. Vse naokrog sama polja, zemlja lačna dežja.

Na veliki njivi je bil deček. Pomahal mi je. Le kdo je bil to? Takrat smo ga prepoznali. Berto! Šele tedaj smo opazili, da ga ni med nami. Vendar se je takrat le redko kateri izmed nas povprašal, zakaj ga ni med nami. Tudi odmahal mu ni nihče, zato je njegova roka trudno omahnila.

Gledala sem ga in tesno mi je postalo pri srcu. Takrat sem ga prvič pogresala. Njegove živahne oči, polne dobrote so se mi zdele kakor največje in najsvetlejše zvezde na nebu. Vendar je stal tam, na trdi zemlji ves majhen in sključen. Gotovo je opazil, da mu nihče ni odmahal. Vendar on tega ni pogresal, ker tega ni bil vajen.

Vlak je drvel, v mojem srcu pa je rasla bolečina. Lahko bi mu rekla besedo, saj sem vedela, da je za vsako hvaležen. Z njim bi si lahko delila vsaj nekaj prijateljstva. A nisem.

Toda zdaj, ko ga ni več med nami, bi mi lahko rekla sto ali tisoč besed. Z njim bi si lahko delila vse prijateljstvo. Vendar je prepozno.

Volja, ki jo je imel ta fant, je premagala vse: zapostavljenost, trpljenje in osamljenost. Ta volja pa bi bila še večja, če bi z njim spregovorila le nekaj prijaznih besed.

IVICA PUČNIK, 6. r. OŠ SLOV. BISTRICA

Osnovna šola Gorišnica pri Ptujju razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJA - TAJNIKA

za nedoločen čas.

Pogoji: najmanj srednja šola računovodske smeri (SES), 3 leta delovnih izkušenj v računovodstvu.

Nastop dela 1. septembra 1972.

Poskusno delo 3 mesece.

Razpis velja do 31. maja 1972.

MIRKO ŠOŠTARIČ:

Izlet v ptujsko okolico in preteklost

(Nadaljevanje)

V Dornavi je znamenit baročni grad, zgrajen 1743, ki šteje med najlepše dvorske arhitekture in nič ne zaostaja za dunajskim Schoenbrunnom. (Vendar bomo kmalu lahko o njem govorili le v preteklem času, ker poleg uničenja, ki ga je po vojni pretrpel od neuke in nerazumne mase, žal moramo povedati, da so bili med njimi tudi brigadirji in današnje zanemarjenosti; v njem je bolnica za duševno prizadete; ne bo več dolgo vzdržala! — op. prip. E. J.) Poleg sosednjega angleškega parka, ki pa je že izgubil svojo glavno zanimivost, orjaško jelko (*Abies procera*), je še posebno znamenit žalostni ostanek francoskega parka, ki je bil arhitektonsko simetrično razporejen vzdolž 1400 m dolge osrednje osi: začetek te osi je ob cesti v Dornavo in ga označuje baročni obcestni kip; po več kot 100 m dolgem lipovem drevoredu, drevje je z obrezovanjem lepo oblikovano, pridemo skozi baročni vrtni in grajski portal ter grajsko vežo v notranje dvorišče. Mimo Neptunovega drevočasa in tis, ki so borni ostanek francoskega parka, v katerega silijo kmetijske in stanovanjske zgradbe, seže osrednja os do nekdanje Pesnice, kjer je znamenje sklepalo to arhitektonsko hrbtenico parka. Gozd na severnem koncu je že kmalu po vojni padel pod sekiro kmetovalcev, znamenje ob Pesnici pa je pred kratkim „pokasirala“ regulacija Pesnice. Od nekdanje krasote tega edinstvenega sožitja grajske in parkovne arhitekture sta ostala samo še spomin in tloris v starih kartah in načrtih. Na gradu, v Dornavi 2 in 101 (domačija Čigulovih) gnezdijo štoklje. Ne smemo pozabiti, da je bil grad last znanega avstrijskega pesnika, Prešernovega gojenca, Anastasiusa Gruena. Tu je bil rojen narodni buditelj, pesnik in leksikograf Franc Cvetko (1799–1859), ki so ga zaradi velikih nasprotij ptujski nemški meščani pregnali iz Ptuj, kjer je bil nadžupnik. Iz Dornave je doma tudi pedagog in sociolog, vzgojitelj

marsikaterega sedanjega pedagoga, Franjo Žgeč. V bližnjih Pacinjih pa se je rodil tudi znani štajerski preporoditelj Jurij Matjašič (1808–1892).

Ob cesti proti Ptujju sta med Pacinjem in Podvinci dva ribnika, v katerih raste vodni orešek, v večjem tudi še redka vodna praprota (marsilea quadrofolia); številne vodne ptice oživljajo gladino velikega ribnika. Od manjšega ribnika v gozdu za Podvinci pridemo skozi gozd Tičnico na vrh Kicarja (z rojstno hišo Jožeta Lacka); z vrha je lep razgled na Ptujsko polje in Donačko goro s Halozami: s te strani nam Donačka gora že kaže malo drugačno podobo kot iz Maribora, od koder vidimo dolgo mizasto silhueto — od severovzhoda pa se nam odpre pogled na dokaj strm in ozek rog, podoben Matterhornu, zato mu domačini že od nekdaj pravijo Rogatec, ki so ga naselili s plešočimi ter čarajočimi čarovnicami, ki so jih v Ormožu mučili in morili še leta 1677.

Iz Ptujja je lep izlet skozi Ljudski vrt, čez Mestni vrh in Gomilo, Drsteljo (rojstni kraj slavista in etnologa M. Murka) v Desternik k Urbanu, kjer je bil l. 1776 rojen A. Preger, slovenjegoriški svobodomislec in preporodovec; pod senčno lipo je pred 150 leti tu učil L. Volkmer, slovenjegoriški poet in pesnik prve slovenske socialne pesmi „Tožba enega viničarja“ (1797). Od tod je izhajal L. Gregorec, silovit nasprotnik slovenskih „Nemcev“. Gotska cerkev iz leta 1513. je bila barokizirana. V bližnji Trnovski vasi je bil rojen I. Macun, pisec najstarejšega slovenskega potopisa čez Pohorje, v katerem opisuje tudi srečanje z J. Vođovnikom leta 1844 v Mislinji. Na župnišču v Trnovski vasi 43 gnezdijo štoklje. V sosednem Bišu je rojen znani narodni buditelj Jožef Muršec in njegov nečak Jakob Gomilšak, avtor prleške himne „Der sen jaz mali bija“. V Bišečkem vrhu pa je rojen Matija Belec, ljudski pesnik.

Nadaljevanje prihodnjič.

Osnovne organizacije sindikata železničarjev in med-občinski odbor sindikata delavcev v prometu in zvezah občin Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica

vas vabijo

NA SLAVNOSTNO PROSLAVO OB DNEVU ŽELEZNIČARJEV

ki bo v soboto, 15. aprila 1972, ob 18. uri v ptujskem gledališču.

Bogat program pesmi, plesov in glasbe jugoslovanskih narodov bodo izvajali člani folklorne skupine in tamburaškega orkestra mladinskega kulturno-umetniškega društva „Milica Pavlič-Kata“ iz Varaždina ter mladinski pevski zbor gimnazije Dušana Kvedra iz Ptujja.

S proslavo ob dnevu železničarjev se pričenjajo tradicionalne prvomajske prireditve — XI. teden bratstva in prijateljstva, ki so posvečene 80-letnici rojstva tovariša TITA, delavskemu prazniku 1. maju in 30-letnici ustanovitve ter poslednjega boja Slovenskogaoriške Lackove čete.

Propad kralja Nabonida

Tam za puščavo sonce se nagiba že v zaton, a Evfrat pod obzidjem Babilona jezno se peni in šumi. Na vzhodu pa grozljivo v temi vstaja mrk demon, ko po iranskih gorah bojni klic odmeva in hrumi.

Visoko in ponosno dviga stolp se Ežagila, v njem pa Šamaš, vsemogočni bog prebiva. Njemu služi svečenica lepa Jaodina. V mračnem templu jo obdaja tajinstvena tišina.

Kralja Nabonida ljubi strastno lepa Jaodina, ki trepeče iz bojazni, da bi tajna te ljubezni se odkrila. Sumnič dolgo ju duhovnik Mardukovega svetišča. Njuno smrt je napovedal svečenik že preročišča.

Oba ljubimca svečenik Engidu vztrajno zasleduje in brata Gilgameša na izdajstvo zapečuje, ki večkrat spremlja Nabonida do svetišča in čuva vhode in hodnik do zgornjega stopnišča.

Engidu prigovarja Gilgamešu, da to sveta je dolžnost, da razkrije težko blasfemijo in skrivnost in da bog Marduk ga bo nagradil s prestolom in za zaslugi ga bo rešil pred propadom in pokolom.

Gilgameš, premagan od pohlepa in obljub, izda skrivnost a Engidu ga pohvali za pomoč in njegovo modrost. Tedaj mu razloži podrobno ves zarotniški načrt, ki za kazen naj prinese kralju Nabonidu smrt.

Tisto noč pa sanja Jaodina strašno zgodbo, ko ji Šamaš zagrozi zaradi nezvestobe s strogo sodbo. Nenadoma se znajde tam na dolgi, pusti stezi, a bog Nergal ji zažuga z roko v sveti božji jezi.

Glej, na mah pred njo se črni grob odpira a mogočno mesto Babilon se ruši in podira. Ereškigal se prikaže in za roko pelje Jaodino v zemeljske globine a nočni koboldi reže se zlobno in pošastno iz temine.

V daljavi Jaodina vidi Nabonida v senci palme, a kerubimi pojejo nad njim mrliške, tožne psalme, ves preboden in oblit s krvjo na belem prtu kralj leži, a od vzhoda jata lačnih jastrebov tja k mrtvecu leti.

V nemi grozi prebudi se zjutraj vsa nesrečna Jaodina. V prsih ji srce razbija in globoko vrta dvom in bolečina. Zdaj slutiti, da bo radi greha morala umreti, ker se mogla prepovedani ljubezni ni upreti.

Jaodina vstane vsa omotična, obupana in bleda. V duši razdvojena, temen, krasen svoj obraz v kovinskem si zrcalu gleda. In velikih, črnih jih oči plamti poltena sla in poželenje in na bujnih in kot kri rdečih ustnih trepeče kopnenje.

Silna je boginja Ištar v njenem srcu vžgala vročo strast, da je zatajila Šamaša boga in zdaj grozi nevarna ji propast. Za visoko službo bog zahteva vzdržnost in krepost, a za žrtev je obljubljen nesmrtnost in svetost.

Jaodina se zamišljeno zagleda v blesk jutranje zore in strmi skozi okno v megle še zavite, elamitske gore. Tedaj potrka nekdo ostro na svetiščne, težke duri in evnuh naznani ženski ji obisk v tej zgodnji uri.

Ko evnuh oddide, vstopi v posvečeni prostor vitka žena, ki ji lice vse zakriva črna, mrežasta koprena. S tresočim glasom ji pove, da prihaja na ukaz brata Nabonida in z nežno roko si odkrije svoj obraz.

„Kralj Nabonid pozdravlja svoj božanski cvet in ti sporoča, da te ljubi bolj kot ves neskončni svet. Ti si njegov najdražji biser in zaklad in od tebe lahko loči ga le smrt ali propad.“

V dokaz ljubezni ti pošilja ta bogat nakit. Naj lepota živa in neživa zliža se v okras na tebi celovit. Naj ti zavida Ištar in druge še boginje, ti v njegovem srcu se blesti kot žar svetinje.“

Princesa izroči srebrno skrinjico ji z biseri, dragulji, prstani in z dragocenimi veržicami in zapetnicami in uhani. Jaodina gleda vzhučeno lesketajoče in iksreče se darilo, da trenutno kar pozabi nočne sanje in svarilo.

Princesa Samuramat skozi okno se ozira in obraz s kopreno si pokriva vsled notranjega nemira. Lepo Jaodino si z občudovanjem ogleduje, potem pa naglo, tiho, zaupljivo nadaljuje.

Kralj je Nabonid zelo zaskrbljen za življenje tvoje
za varnost, mir in srečo tvojo tvegalo bo kraljestvo svoje.
Vari te, da se čuvaš Mardukovih svečnikov
izdajalca Gilgameša in njegovih pomočnikov.

Poroča ti, da proti njemu se skovala je zarota
da je Gilgameša zapeljala nezvestoba in slepota,
da se pridruži zahrbtnim je zarotnikom
da poveljnik Gobryas odšel je z njim tja k tujim zdaj sovražnikom.

Kyros, perzijski vladar že zbira silno vojsko,
da z veliko bi močjo napadel to kraljestvo babilonsko.
Z njimi bratijo se Mardukovi svečniki,
da izdajstvo tam gorijo njihovi že žrtveniki.

Kralja Nabonida ne plaši ta izdajalski hrup
in bo njegova vojska bliskovito strla moč sovražnih trum.
Princ Belšarusur vodi proti Kiru babilonske čete,
ki sovražnike zdrobile bodo v prah in prepročile zločinske vse naklepe.

Bogovi Adad, Sin in Ea so na strani Nabonida,
svečniki videli ugodne znake so haruspiciškega obreda.
Za tvojo varnost kralj poslal je zveste straže,
ki na ukaze tvoje čakale pokorno bodo in čuvale veže.

Ko je Samuramat razburljivo sporočilo dokončala,
in v njo je Jaodina za trenutek zastmela in molčala.
Nato vsa ganjena in v strahu za ljubezen svojo je dejala:
Reci Nabonidu, da do groba zvesta bom ostala.

Princesa se je resno in sočutno poslovila
in svetišče mrko in skrivnostno naglo zapustila.
Jaodino zdaj prevzame trpka žalost in samota,
saj grozi ji smrt, nesreča in sramota.

Medtem se je ob Tigrisu začel krvav spopad,
ko je napadal Kir utrjen babilonski grad.
Belšarusur, Nabonidov sin ga brani hrabro in fanatično
dokler ne pade kot junak, žadet od puščice sovražne tragično.

Poveljnikova smrt je povzročila zdaj zmešnjavo,
da je Kir prodril v grad in v hudem boju osvojil trdnjavo.
V krvavem klanju je pobil posadko
in tako si priboril je odlično bitko.

Od tam hiti junaški osvajalec z vojsko zmagovito
in napade z vso močjo prestolno mesto bliskovito.
V Babilonu je nastala panika, izdajstvo in nemir,
Mardukovi svečniki netili upor so in preprij.

Nabonid uvidi, da bogovi so ga zapustili
in da zaman je borba proti preveliki sili.
Saj povsod obdaja ga izdajstvo, nezvestoba in odpad
in bog Šamaš mu pošilja le nesrečo, zlobo in propad.

V obupu z Jaodino v temni noči zapusti trdnjavo
in z zvesto četo z dragocenimi zakladi tja zbeži v puščavo.
Begunsko četo tam zahrbtno so pobili beduini.
Pobrali divji so morilci vse zaklade mrtvi Jaodini.

Nad Igigi v Babilonu zmagali so Anunaki,
i Babilonce so premagali zdaj perzijski junaki.
Nad kraljestvom babilonskim je zavladael bog Ahuramazda,
i Marduka in Nabuja in druge še bogove zatemnila je božanska zvezda.

Nabonid odšel je v zgodovino kot fantastičen romantik.
Padel je kot žrtev višje sile verski mistik in heretik.
Mogočni Babilon pa je propadel in izginil v temi večni
i njegov spomin kot opomin nam govori še vedno o usodi tej pravični.

Dr. Carli Milan

VEDNO VEČ NEZAKONITIH DEJANJ

(Nadaljevanje s 3. strani)
Vsekakor pogojeno z določenimi
faktorji, kot so:

— slaba kadrovska zasedba Občin-
skega javnega tožilstva v Ptujju in vse
manjše zanimanje za pravni študij,
kar pa je pogojeno z nizkimi
osebniimi dohodki, ki jih dobivajo
pripravniki v pravosodju;

— pri občinskem javnem tožilstvu
v Ptujju bi bilo treba nujno uvesti
dežurno službo, kar je praksa pri
drugih javnih tožilstvih;

— velik problem ustvarjajo tujci in
zdomci, katerih reševanje kaznivih
dejanj se zaradi odsotnosti često
zavleče. Gre namreč zato, da se
zdomca, ki je storil kaznivo dejanje,
pusti na delovnem mestu, sicer bi
bila v mnogih primerih socialno
ogrožena njegova družina.

Kljub naraščanju kriminalitete pa

lahko z veseljem ugotovimo, da je
mladinsko prestopništvo v upada-
nju.

Tudi občinsko sodišče v Ptujju se
srečuje s podobnimi težavami, kot
smo jih omenili za prejšnja pravo-
sodna organa. Le, da je pri
občinskem sodišču kadrovska struk-
tura zadovoljiva. Največ sporov je to
sodišče v lanskem letu reševalo
zaradi nerednega plačevanja oziro-
ma dajanja preživnin.

Jasno je, da bomo morali
pospešiti delo pravosodnih organov.
To pa bomo dosegli z načrtnejšo in
dolgoročnejšo politiko kadrovanja
teh organov, dati bomo morali
javnemu tožilcu več veljave, vsi
družbeni faktorji pa bodo morali
posvetiti več pozornosti boju proti
nezakonitim dejanjem. —mn—

103 leta Antonije Capl

Samo še nekaj dni in 18. aprila
bodo v Domu počitka v Poljanah
imeli veliko slovesnost.

V krogu 160 najstarejših občanov
se nahaja tudi skromna, a še vedno
zgovorna Antonija Capl, ki bo 18.
aprila napolnila 103 leto svojega ne
ravno s cvetjem posutega življenja.
Rodila se je leta 1869. v Zetalah pri
Rogatu, kjer je preživela tudi svojo
mladost. V domačem kraju je ostala

Kozarček domačega daje prijeten
občutek in moč.

Tekst in foto: Viktor Horvat

tudi, ko si je poiskala svojega
zakonskega tovariša. Trdo delo
skozi vsa leta je ni zlomilo, nasprotno,
postala je trdna in odporna proti
vsem boleznim. Bila je trikrat
poročena in imela dva otroka. Njena
življenjska energija pa je bila to-
likšna, da je preživela vse tri može in
tudi oba otroka. Ostala je tudi brez
vsakega sorodnika. Tako je v 88.
letu našla svoj drugi dom v Domu
počitka v Poljčanah, kjer živi že 15
let.

Ko sem jo obiskal v Domu, je bilo
to najino drugo srečanje. Prvič sva

se videla 8. marca letos, ko je
naredila name izreden vtis. Medtem,
ko so nekateri vedeli povedati, da se
Antonija Capl svečanosti ob dnevu
žena ne bo udeležila, ker je že
nekoliko utrjena, je bila med
prvimi udeleženkami v dvorani.
Videti je bila krepka in iz obraza ji
ni bilo mogoče razbrati niti sledu
utrujenosti, še manj pa sledu dolge-
ga in trdnega življenja kot sem si to
zamišljala, preden sem jo videl.
Program se je pričel in Antonija
Capl je bila zopet med tistimi, ki so
najbolj z zanimanjem doživljale
vsako izrečeno besedo. Kot najsta-
rejša oskrbovanka v Domu je prešla
dva velika šopka nageljnov, ki so ji
jih namenili predstavniki družbeno-
političnih organizacij občine Slov.
Bistrica in presenečenje je bilo
tukaj. TOLIKO NAGELJEV SE
NISEM NIKOLI DOBILA je pove-
dala in njen obraz je bil za trenutek
kot v dnevi njene največje sreče.
Solze sreče pa je bilo opaziti tudi na
očeh obiskovalcev in varovancev
Doma.

Najino drugo srečanje je bilo brez
prisotnosti „množice“. S prijaznim
upravnikom doma sva se odpravila
na obisk v njeno sobo. S seboj sva
vzela tudi steklenico radgonskega
bisera, kakor se za tako visok jubilej
spodobiti. Zaupala nama je, da se ne
počuti najbolje, posebno noge je ne
ubogajo več tako dobro. Hodi še s
pomočjo palice in s spremstvom,
sicer pa je še vedno čila. Tudi sliši še
dobro, vid pa ji je že nekoliko
oslabil, vendar je še vedno brez
očal. Povedala je tudi, da ji kakšen
kozarček vinčka od časa do časa ne
škodja.

Z gotovostjo lahko trdimo, da je
Antonija Capl ena najstarejših Slo-
venk. Ob praznovanju njenega 103.
leta življenja ji zato vsi občani
občine Slov. Bistrica, uredništvo
Tednika, vodstvo in varovanci Doma
počitka Poljčane želimo še veliko
zdravja in srečnih trenutkov v
nadaljnjem življenju.

Mladi godbeniki, ki mnogo obetajo

Pravzaprav ansambel Mlinarič-Prstec v Ptujju ni neznano ime. Zlasti ga
dobro pozna mladina, ki vsako soboto zahaja v prijazno gostišče „Pri
grozdu“ na plesno zabavo. V tem gostišču ansambel že nekaj časa uspešno
nastopa oziroma zabava vse tiste, ki se želijo ob večerih malce razvedriti.

Kot nam je dejal Zvonko Mlinarič, igra vsak izmed njih kar po dve
glasbili in sicer igra on harmoniko in orgle, Miro Prstec trobento in bas
kitaro, Konrad Firbas kitaro, medtem ko Franci Kranjc pridno piha v
klarinet in saksofon. V ansamblu je igral tudi še Miro Perošević, ki pa odhaja
na odsluženje kadrovskega roka. Vsi skupaj brez zadnjega imajo samo 75 let,
kar pomeni, da so še zelo mladi, vendar vneti glasbeniki, ki se navdušujejo za
narodno-zabavno glasbo.

Kot so nam zaupali, bi radi nastopili tudi na ptujskem festivalu
narodno-zabavne glasbe. Tekst in foto: F. H.

DR. FRAN BRUMEN:

Bolezni jeter

(Nadaljevanje)

V tej dobi je težje bolezen spoznati, posebno še v edinstvenem primeru, torej pri prvem obolelem članu neke skupnosti (družina, vojašnica, internati i. p.). Pri drugem in naslednjem je lažje, ker zdravnik ve v kateri smeri naj išče. Bolezen se najraje pojavlja na jesen in v zimskem času. Znané pa so tudi epidemije v poletni kopalni sezoni, ko se kopalci okužijo v onesnaženi okuženi vodi. Kopalne vode so navadno okužene po odplakah iz greznic; v zaprtih bazenih pa po okuženih kopalcih. (Razkuževanje bazenov). Človek, ki je prebolel tako bolezen, namreč izloča dalje časa po ozdravitvi kužne bolezenske kali, navadno 3 do 4 mesece. Včasih pa tudi dalje časa. Velika je verjetnost, da obstajajo trajni klicenci.

Virus B povzroča takoimenovano serumsko hepatitis, katere glavna značilnost je, da je človek ne naleže sam, temveč mu je vnesena mimo ust direktno v telo, predvsem v vbrizgano krvjo ob priliki transfuzij. Včasih so bile take zlatenice povzročene tudi z nepravilno razkuženimi iglami pri injekcijah. Zato je sedaj predpisano suho razkuževanje instrumentov, kar uspešno preprečuje take okužbe. Inkubacijska doba pri tej vrsti zlatenice traja 60 do 160 dni, torej tja do 6 mesecev in znatno več kot pri epidemični zlatenici. Tudi virus se pri tej vrsti zadržuje dolgo časa v krvi okuženega, tja do 5 let. IN TO DEJSTVO JE TISTO, KI ZELO POVEČUJE MOŽNOST PRENOSA NA DRUGE LJUDI (di-

rektne transfuzije, krvodajalske akcije, razne injekcije, razni odvzemi krvi). Ta nevarnost je sedaj s prej omenjenim suhim razkuževanjem preprečena. Še ena pomembna značilnost pri tej zlatenici je, da okuženi ne izloča bolezenskih kali s svojimi iztrebki (blato, urin). Na podlagi teh izrazitih razlik je zelo utrjeno mnenje, da imamo opraviti z dvema različnima virusoma, ki pa obadva povzročata enako klinično sliko bolezni. Vendar o tem še ni izrečena zadnja beseda.

Razen prej omenjenih razlik so bolezenske značilnosti in glavni znaki pri obeh vrstah isti. Kot že povedano, TRAJA PREDIKTERIČNI RAZVOJNI STADIJ NAVADNO 2 DO 9 DNI. PRI SUREMSKI ZLATENICI ZNATNO DALJE ČASA. Najzgodnejši znak je prenehanje apetita, ki se v nekaterih primerih stopnjuje do zagnusenja do jedi. Značilen je izrazit odpor proti maščobam, alkoholu in kajenju. Splošna prizadetost je toliko izrazita, da ni v skladu s stanjem, ki še ne kaže objektivnih znakov, slabost z medlico in siljenjem k bruhanju, napetost v trebuhu, tope bolečine pod desnim rebrenim lokom. Dokaj pogosto je tudi zvišanje telesne toplote, ki pa poneha, čim se pojavi zlatenica. To dejstvo dokazuje, da je bolezen v bistvu že potekla, preden opazimo na zunaj vidni znak ikterusa. Včasih nastopijo značilne pege na koži, bolečine v manjših sklepkih, celo znaki prizadetosti možganskih open, kakor jih opažamo pri vnetjih možganskih mren. Zlatenična obarvanost kože in očesnih veznic —

beločnic se stopnjuje prva dva tedna, kljub temu, da se subjektivno počutje vzporedno počasi izboljšuje. Ikterus tekom 6 tednov preneha. BOLEZENSKO STANJE PA S TEM ŠE NI ZAKLJUČENO, TEMVEČ TRAJA 4 do 5 MESECEV.

Objektivnih simptomov, ki jih ugotavlja zdravnik, ne bom našteval, pravtako tudi ne številnih neizbežnih laboratorijskih preiskav.

ZLATENICA NAPADA PREDVSEM OTROKE, POSEBNO SE OTROKE V ŠOLSKI DOBI RAZVOJA, A TUDI MLAJŠE ODRAS-

LE (v tem oziru je podobna revmatični mrzlici). POSEBEJ JE POTREBNO OPOMNITI, DA POTEKA EPIDEMIČNA ZLATENICA V POMEMBNI POGOSTNOSTI V OBLIKI NEIKTERIČNEGA OBOLENIJA. To povzročča včasih velike težave pri ugotavljanju bolezni in zakasnitve izolacije ter predpisovanja higienskih epidemičnih predpisov. TA OBLIKA BOLEZNI OČITNO POTRjuje NUJNOST LABORATORIJSKIH PREISKAV.

Nadaljevanje prihodnjé

Krvodajalci

POSAMEZNI V MARCU 1972

Neža Zelenik, Levanjci; Marija Zampa, Levanjci; Anton Arnuš, Spuhlja; Marija Ostroško, Pobrežje; Franc Breg, Grajenščak; Marija Murko, Zagrebška; Alojz Koželj; Poljska; Anton Slekovec, Drakovci; Rudi Tašner, Tivolci; Vinko Iljevec, Krempljeva; Marija Kodrič, Ptujška gora; dr. Branko Vukasovič, Vespazianova; Gustl Stueli, Ptujška gora; Marija Horvat, Strmec; Marija Mohorko, Grdina — Stoperce; Angela Smit, Stoperce.

Krvodajalci iz Majšperka, 23. 3. 1972

Stanko Žerak, Savinjska; Janez Lampret, Breg; Stanko Fabjan, Mariborska; Bojan Kovač, Ptuj; Martina Eberl, Lešje; Terezija Dvoršak, Lešje; Milan Kogošek, Majšperk; Cirila Purg, Lešje; Rajko Bogme, Lovrenc; Dušan Pristovnik, Breg; Janez Vinkler, Stanečka vas; Jože Potočnik, Stogovci; Danica Ribič, Stanečka vas; Ljudmila Vuk, Naraplje; Marija Varžič, Majšperk; Lojzka Božičko, Jelovica; Marija Beg, Podložje; Ljudmila Robar, Lešje; Vera Butolen, Jelovica; Pavla Brglez, Breg; Štefka Mohorko, Majšperk; Jože Šešerko, Ptuj; Marjan Muršec, Lovrenc; Franc Pintarič, Majšperk; Pavla Lesar, Majšperk; Mirko Hajnal, Breg; Blanka Celofiga, Majšperk; Leopold Fideršek, Skrblje; Marija Vinkler, Stanečka vas; Franc Pernek, Jelovica; Stanko Muršec, Breg; Marija Bedenik, Sestrže; Marija Dajko, Podložje; Martina

Salamun, Lešje; Terezija Trs, Skrblje; Marija Pirš, Modraže; Marija Lampret, Sveča; Marija Erlač, Doklece; Srečko Galun, Stogovci; Marija Viraj, Breg; Janez Mlakar, Sestrže; Štefka Šentak, Stogovci; Ivo Vidic, Majšperk; Jože Kolar, Majšperk; Jože Rakovec, Breg; Janko Lorgar, Majšperk; Ida Gajšek, Stogovci; Leopoldina Potočnik-Korže, Majšperk.

Krvodajalci iz Cirkovce, 26. 3. 1972:

Jože Frangeš, Sp. Jablane; Franc Baklan, Sp. Jablane; Branko Medved, Zg. Jablane; Angela Foštnar, Pongerce; Janko Celofiga, Sp. Jablane; Marija Mlakar, Sp. Jablane; Terezija Jurtela, Cirkovce; Martina Jerič, Dragonja vas; Minka Gorjup, Cirkovce; Neža Peršuh, Sp. Jablane; Marija Lah, Pongerce; Jože Medved, Zg. Jablane; Anton Lačen, Drag. vas; Alojz Mlakar, Sp. Jablane; Leopoldina Kacjan, Dragonja vas; Franc Lah, Šikole; Jože Baklan, Sp. Jablane; Franc Draškovič, Dragonja vas; Janez Dolenc, Dragonja vas; Franc Lah, Cirkovce; Janez Bauman, Drag. vas; Filip Pušaver, Cirkovce; Janez Horvat, Cirkovce; Anton Draškovič, Dragonja vas.

RODILE SO:

Marija Dovečar, Savci 61 — Roberta; Ana Munda, Bratonečice 7 — deklico; Franciška Brumen, Za gorci 4 — dečka; Rozalija Smolinger, Lovrenc n. h. — Marjetko; Ana Zebec, Prešernova 21 — Vanjo; Jožefa Peklič, Dobrina 18 — Janeza; Marija Topolovec, Kidričevo 48 — Marjanco; Ida Šprah, Kungota 19 — Alberta; Marija Kamenski, Krčevina 89 — Darinko; Elizabeta Lozinska, Lancova vas 6 — deklico; Vencelava Heric, Branoslavci 13 — Franca; Marica Ambrož, Muretinci 39 — Tatjano; Karlina Novak, Jelovica 18 — Marijo; Jožica Meško, Spolenjakova — Bernardko; Hilda Škrjanec, Sovjak 92 — Marka; Irena Leber, Mejna cesta 14 — Sabino; Slava Vršič, Moškanjci — deklico; Terezija Planinc, Doklece 6 — deklico; Marija Znidarič, Podlehnik 6 — deklico; Tička Klarič, Breg 33 — deklico; Marija Pulko, Potrčeva 42 — dečka; Nada Bradan, Zg. Bistrica 20 — Jerneja; Ana Kmetec, Cirkovce 11 — Lidijo; Jožefa Munda, Mihalovci 49 — Branko; Marta Kotarič, Miklavž 48 — Milico; Terezija Leskovar, Koritno 1 — Marka.

POROKE:

Ivan Kokot, Turški vrh 33 in Milica Ropič, Gorenjski vrh 14; Jožef Znidarič, Belski vrh 12 in Zdenka Srsen, Zg. Selnica 39; Ludvik Ribič, Sagadinova 15 in Marija Kacjan, Lovrenc na Dr. polju 34; Ivan Pulko, Slovenja vas 45/b in Tatjana Kotar, Zavrč 11; Jožef Hrovat, Stranice 18 in Ljudmila Hriberšek, Apače 125; Stefan Kajzersberger, Gerečja vas 83 in Milica Sventšek, Sela 1; Jožef Jerenko,

Slovenja vas 25 in Marija Kos, Nova vas pri Markovcih 2; Janez Bežak, Bukovci 113 in Marija Kukovec, Ročni vrh 28; Lovrenc Kozoder, Reševa 12 in Milojka Zorko, Reševa 12.

UMRLI SO:

Franc Strelec, Strelci 12, roj. 1903, umrl 1. aprila 1972; Franjo Plohl, Zetale 6, roj. 1906, umrl 5. aprila 1972.

ZAPRTA CESTA KUŽMINCI — MACELJ

Zaradi gradnje nove ceste je v času od 1. aprila do 30. junija t. l. ZAPRTA ZA VES PROMET CESTA IV/32 PTUJ — MACELJ NA ODSEKU KUŽMINCI — MACELJ.

Obvoz je po cesti

- PTUJ — VARAŽDIN
- KUŽMINCI — ŽETALE — ROGATEC — DZURMANEC; ROGATEC — ŽETALE — PTUJ; MACELJ — TRAKOŠČAN — PTUJ.

PRODAM dobro ohranjen kavč in peč na olje „kontakt“. Ceh, Trubarjeva 11, Ptuj.

VSELJIVO HIŠO z gospodarskim poslopjem in 3 ha zemlje prodam, tudi ločeno. Stanko Bračič, Gorišnica 35/a.

PRODAM obračalnik za BCS kosilnico „maraton 140“, skoraj nov. Martin Medved, Lovrenc na Dr. polju 16.

PRODAM posestvo, tudi posamezno, z hišo in gospodarskim poslopjem. Vladko Korošec, Zabovci 40, Markovci.

DVA IZKUŠENA, pridna pohištvena mizarja sprejemna v trajno delovno razmerje. 30 šilingov plačam na uro. Stanovanje zagotovljeno. Mizarstvo Fritz Scherer, A-8530 Deutschlandsberg, Steiermark.

TAKOJ VSELJIVO hišo na 22 arih zemljišča v Ptujju prodam. Valentinovi, Na Pristanu 7, tel. 77-246, od 16. ure dalje.

IŠCEM prazno sobo v Ptujju ali okolici. Vprašajte v Kovini, Lackova 9, Ptuj.

DOBER domač kvinton prodam. Angela Volf, Mišinska 2, Ptuj.

KUPIM FIAT, zastavo 750, v dobrem stanju, letnik od 1968 naprej. Naslov v upravi.

REZERVIRANI ZA LUJZEKA

Dober den, drogi Prleki no fša rezervirana zlohta z mojega rezervnega kota!

Drogi broleci, tak sen spomladano razpoložen, ke skoro ne ven, za enega vruga van naj napisen. ha, ze ven. Opisa mo van svoj vinorejski problem no še posebno, kak sen ga reša.

To na zodjen ptujksen sejmi sen spa eno krvace, saj vete kak tota nor zgleda. Ma stiri tace, rogle, agi rep, kosmato dlako, mlekarne sed nogami no je živinče nasploh zavi podobno. Zodjih stirinajst dni en ugotova, ke sen se malo prehitro dloča za toti nakup, saj mi je fša rma sfalila, trova pa nekšno pomaeno rose, da bi lahko mojo ričko na nšo spusta. Na srečo man še kopico genične slame, s kero pa seveda ravica neje preveč zadovoljna. Problem sen reša na zlo enostavni način. Kravi sen kupa zelene sunčne očali, ki sen ji jih okoli rogli na očih naveza pa de problem rešeni. Rička nidi fše zeleno no seveda po svoji splojni pameti misli, da je slama — nova. Sloka je seveda tak, ke ji norema z Mico pomagati, ke se iz zatečega stova na noge sprovi — pri vrveji pa de do prve pase le ostola. Jas predlagam tokšne očali tudi vsen latin sefon v delovnih organizacijah, ki vidijo pred soboj črno perspektivo za razvoj podjetja. Seveda tote očali ne smejo biti zelene pač pa z rneke rožicami gor na steklih. Rožice pa morajo biti zato, da se črna perspektiva spremeni v rožnato prihodnost. Ne, kak sen pameten? Za svoj izum bi lahko doba Noblovo nagrado, če bi mi jo seveda kdo tvejal dati.

„Zakaj si tako slabe volje in ves popraskan po obrazu?“ je vprašal sosed sosedja.

„Ah, včeraj smo bili v gostilni. igrali smo karte pa sem izgubil. igrali smo šah pa sem spet izgubil. igrali smo biljard in sem tudi tam izgubil. Šele ko smo se stegli, sem dobil.“

„Kdo pa te je tako zdelal?“

„V začetku se spominjam, da je bila to moja žena, ker sem prišel prepozno domov. Pozneje pa ne vem, ker sem bil v nezavesti.“

Ce glih dobro ven, da se s tokšno nevarno boleznijo kak so črne koze neje dobro norca delati, pa van vseeno sporočin žalostno novico, da so se koze že tudi v Prlekijo no v Halozah razpasle, seveda s toto razliko, da neso samo črne pač pa tudi bele, sekaste no sive. Seveda tote koze neso tak nevarne, saj se širijo samo s štirimi nogami no so najbolj nevarne te, če koga s špičastimi rogli posteno dregnejo pod rebra. Zdravstveni no socialni delavci tudi nemajo preveč težov z njihovim odkrivanjem, saj se glasno derejo me-ke-keee. Toti betek je, kak sen že poveda, posebno razvit v pasivnih področjih Prlekije no Haloz no do zdaj še nibeno „cepivo“ neje pomagalo, da bi koze doj zatrli. Do zaj zavolo totih stirinožnih koz še nise neje bija poslani v karanteno, razen seveda tistih ostarelih kmečkih lidi, ki več neso zmožni za delo, no so pač celo zimo bili v karanteni v svojih bornih hišicah no se za njih nise preveč ne zmeni. Marsikeremi je kozjo mleko edini froštikel, obed no večerja. Naj živijo sive, bele no sekaste koze, ki reševlejo socialne probleme v Prlekiji no Halozah!

Zaj smo mojo kravo no koze že obdelali, zaj pa si še kaj drugega pogučimo.

To enkrat sen bija v Ormoži pa sen si tan pri Grajskem bifeji ogledna tisto „posrališče“, ki si imena stranišče sploh več ne zasluži. Jas se čudin, kak je z ormoškimi inspekcijami, ki jin tota zadeva še neje v nos prismsrdela, da bi vsaj strankam, ki morejo iti to, kon so hodili še presvittli cesori peš — predpisali gasmasko... Fuj, hechii...

Ja, še neke van moren povedati. V naši vesi si je da en malo boljše instalirani kmet prek krez mejo potom našega uvoznega podjetja uvoziti traktor, ki ga je seveda drogo ploča, no je celih deset let špora za jega. Prejšnje dni se je sprava na njivo pa se mu je nekšni štiki pofrdama tak, ke je moga potli traktor domu z junci vleči. Pretelefonira je že celo Jugoslavijo pa nigi nemre dobiti tistega rezervnega dela. Pri uvoznem podjetju so mu rekli, da uvozajo samo traktore ne pa tudi rezervnih delov. Naj hujdič vezme toto virtstvo, jas pa predlogan, da zaprežemo za plug vse tiste, ki tak brezglovo uvozajo kmetijske stroje ne, da bi mislili tudi na rezervne dele.

Te pa srečno, Vaš Lujzek.

Radijski program

NEDELJA, 16. APRILA — 6,00 Dobro jutro, poročila; 6,05 Poročila; 6,30 EP; 6,50 Za vas; 7,00 Poročila; 7,20 EP; 7,30 Za kmetovalce; 7,50 EP; 8,00 Poročila; 8,05 Radijska igra; 8,44 Orkestralne skladbe; 9,00 Poročila; 9,05 Srečanje v studiju 14; 9,55 EP; 10,00 Poročila; 10,05 Še pomnite, tovariši; 10,25 Pesmi borbe in dela; 11,00 Poročila; 11,15 Poslušalci čestitajo; 12,00 Poročila; 13,00 Poročila; 13,15 Obvestila; 13,30 Reportaža; 13,50 Domači ansambli; 14,00 Poročila; 14,05 Veliki zabavni orkestri; 14,30 Humoreska; 14,50 EP; 15,00 Poročila; 15,05 Opere; 16,00 Sportno popoldne; 17,00 Poročila; 18,00 Radijska igra; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,15 Glasbene razglednice; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 V nedeljo zvečer; 22,00 Poročila; 22,20 Godala; 23,00 Poročila; 23,05 Literarni nokturmo; 23,15 Jazz; 24,00 Poročila.

VSAK DAN ZJUTRAJ, RAZEN V NEDELJO, JE NASLEDNJI SPORED:

4,30 Dobro jutro, vmes ob 5,00 Poročila; 5,30 Za vas; 5,45 EP; 6,00 Jutranja kronika; 6,30 EP; 6,50 Rekreacija (ob ponedeljkih, sredah in petkih); Na današnji dan (ob torkih, četrtnih in sobotah); 7,00 Poročila; 7,15 EP; 7,25 Radijski in TV spored; 7,45 EP; 8,00 Poročila.

PONEDELJEK, 17. APRILA — 14,00 Poročila; 14,10 Zbori Josipa Slavenskega; 14,30 Poslušalci čestitajo; 14,55 EP; 15,00 Dogodki in odmevi; 15,30 Glasbeni intermezzo; 15,40 Lahka glasba; 16,00 Vrtljak;

II. DEL OBČINSKIH SINDIKALNIH ŠPORTNIH IGER

V organizaciji komisije za šport in rekreacijo pri Občinskem sindikalnem svetu Slov. Bistrica se je 7. aprila 72 pričel II. del sindikalnih športnih iger občine Slov. Bistrica.

V tem delu iger se bodo ekipe delovnih kolektivov in družbenopolitičnih organizacij v občini pomerile v šahu, namiznem tenisu in kegljanju. Najbolje uvrščene ekipe in posamezniki se bodo nato udeležili kot predstavniki občine Slov. Bistrica medobčinskih športnih srečanj v okvirju XI. tedna bratstva in prijateljstva občin Ptuj, Ormož, Slov. Bistrica, Varaždin, Koprivnica in Čakovec, ki se bodo pričela konec aprila in bodo trajala do konca maja 1972.

VH

16,40 Orkester Caravelli; 17,00 Poročila; 17,10 Glasbeno popoldne; 18,00 Poročila; 18,15 Godala; 18,35 Interna; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,15 Ansambel Toneta Kmetca; 19,25 EP; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 Opera Falstaff; 22,00 Poročila; 22,15 Jazz; 23,00 Poročila; 23,05 Literarni nokturmo; 23,15 Zaplešite; 24,00 Poročila.

TOREK, 18. APRILA — 14,00 Poročila; 14,10 Glasba mladih; 14,30 Ansambel Mojmir Sepeta; 14,40 Na poti s kitaro; 14,55 EP; 15,00 Dogodki in odmevi; 15,30 Glasbeni intermezzo; 15,40 Recital Anice Pucar; 16,00 Vrtljak; 16,40 Zabavni orkester; 17,00 Poročila; 17,10 Simfonični koncert; 18,00 Poročila; 18,15 V terek nasvidenje; 18,45 Svet tehnike; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,25 EP; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 Prodajalna melodij; 20,30 Radijska igra; 21,30 Koncert lahke glasbe; 22,00 Poročila; 22,15 Giulio Viozzi v svojih delih; 23,00 Poročila; 23,05 Literarni nokturmo; 23,15 Melodije; 24,00 Poročila.

SREDA, 19. APRILA — 14,00 Poročila; 14,10 Zamejski zbori; 14,30 Poslušalci čestitajo; 14,55 EP; 15,00 Dogodki in odmevi; 15,30 Glasbeni intermezzo; 15,40 Simfonična glasba; 16,00 Vrtljak; 16,40 Orkester Andre Previna; 17,00 Poročila; 17,10 Jezikovni pogovori; 17,25 Glasbena galerija; 18,00 Poročila; 18,15 Popevke; 18,30 Naš razgovor; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,15 Glasbene razglednice; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 Simfonični orkester; 22,00 Poročila; 22,15 Jazz; 23,00 Poročila; 23,05 Literarni nokturmo; 23,15 Jugoslovanski pevci; 24,00 Poročila.

CETRTEK, 20. APRILA — 14,00 Poročila; 14,10 Pesem mladih; 14,30 Ansambel Jožeta Privška; 14,40 Enajsta sola; 14,55 EP; 15,00 Dogodki in odmevi; 15,30 Glasbeni intermezzo; 15,40 Schubert: Fantazija; 16,00 Vrtljak; 16,40 Orkester Edmund Vera; 17,00 Poročila; 17,10 Po željah poslušalcev; 18,00 Poročila; 18,15 Orgle; 18,30 Iz kasnetne produkcije; 18,45 Znanstveni pred mikrofonom; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,25 EP; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 Domače pesmi; 21,00 Literarni večer; 21,40 Glasbeni nokturmo; 22,00 Poročila; 22,15 Iz koncertantne literature; 23,00 Tuje radijske postaje; 23,30 Popevke; 24,00 Poročila.

PETEK, 21. APRILA — 14,00 Poročila; 14,10 Kaj pripoveduje glasba; 14,30 Poslušalci čestitajo; 14,55 EP; 15,00 Dogodki in odmevi; 15,30 Napotki za turiste; 15,35 Glasbeni intermezzo; 15,40 Lahka glasba; 16,00 Vrtljak; 16,40 Orkester Vilj Gardner; 17,00 Poročila; 17,10 Človek in zdravje; 17,20 Operni koncert; 18,00 Poročila; 18,15 Signali; 18,50 Ogleдалo časa; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,15 Ansambel Jožeta Burnika; 19,25 EP; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 Naj narodi pojo; 20,30 Top-pops; 21,15 Za pomorske; 22,00 Poročila; 22,15 Iz logov domačih; 23,00 Poročila; 23,05 Literarni nokturmo; 23,15 Jazz; 24,00 Poročila.

SOBOTA, 22. APRILA — 14,00 Poročila; 14,10 Sobotno popoldne; 14,55 EP; 15,00 Dogodki in odmevi; 15,30 Glasbeni intermezzo; 15,40 Pojo operni pevci; 16,00 Vrtljak; 16,40 Klavir v ritmu; 16,45 S knjižnega trga; 17,00 Poročila; 17,10 Gremo v kino; 17,50 Ansambel Silva Stingla; 18,00 Poročila; 18,15 Operete; 18,50 Pogovor s poslušalci; 19,00 Lahko noč, otroci; 19,10 Obvestila; 19,25 EP; 19,30 Radijski dnevnik; 20,00 Skladatelj Bojan Adamič; 21,00 Za konec tedna; 22,00 Poročila; 22,20 Oddaja za izseljenca; 23,00 Poročila; 23,05 V novi teden; 24,00 Poročila; 01,00 Poročila.

KB
PTUJ

KREDITNA BANKA PTUJ

s poslovalnico v Kidričevem

sporoča cenjenim občanom, da je začela poslovati tudi v preurejenih prostorih bivše Mestne hranilnice Ptuj v MIKLOŠIČEVI ULICI 5 (pri živilskem trgu), kjer opravlja sledeča dela:

- sprejema in izplačuje dinarske hranilne knjižice
- izstavlja nove hranilne knjižice
- odpira nove žiro račune in tekoče račune občanov
- sprejema vloge in izplačuje z žiro računov in tekočih računov občanov in
- daje nasvete v raznih bančnih in kreditnih zadevah

S povečanjem blagajniškega poslovanja je banka ugodila občanom, zlasti vlagateljem, da morejo svoje posle hitro in dobro opraviti.

spored

NEDELJA, 16/IV

9.45 Ansambel Dorka Škoberneta; 10.12 Kmetijska oddaja; 10.55 Mozaik; 11.00 Otroška matineja; 11.45 Mestece Peyton; 12.35 TV kažipot; Nedeljsko popoldne; 16.30 Košarka Radnički: Lokomotiva; 18.00 Sedem rimskih gričev; 18.40 Prenos starta vesoljske ladje Apollo 16; 19.45 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.30 Vaščani Luga; 21.20 Zabavno glasbena oddaja; 21.35 Športni pregled; 22.05 Poročila.

PONEDELJEK, 17/IV

9.05 Odrpta univerza; 9.35 TV v soli; 10.30 Nemščina; 10.45 Angleščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 14.45 TV v soli; 15.40 Nemščina; 15.55 Angleščina; 16.10 Francoščina; 16.45 Madžarski TV pregled; 17.55 D. Kladnik: Ciribu; 18.15 Obzornik; 18.30 V avtobusu; 18.55 Mozaik; 19.00 Maksimeter; 19.45 Kratek film; 19.50 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 V ogledalu časa; 22.05 Hokej CSSR: Švedska; 23.05 Poročila.

TOREK, 18/IV

9.35 TV v soli; 10.40 Ruščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 14.45 TV v soli; 15.35 Ruščina; 15.55 TV vrtec; 16.10 Angleščina; 16.45 Madžarski TV pregled; 17.50 F. Bevč: Pesterna; 18.05 Risanka; 18.20 Obzornik; 18.35 Naši zbori: APZ „Tone Tomšič“; 19.00 Mozaik; 19.05 Planinci in vseljudska obramba; 19.30 Ali se reklama izplača?; 19.50 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 Vožjo ponoči; Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu; Poročila.

SREDA, 19/IV

8.20 TV v soli; 16.45 Madžarski TV pregled; 17.50 Don Kihot; 18.15 Obzornik; 18.30 Po domače z ansambлом Vilija Petriča; 19.00 Mozaik; 19.05 Na sedmi stezi; 19.30 Naš ekran; 19.50 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 RTV konferenca; 21.35 Rezerviran čas; Poročila.

ČETRTEK, 20/IV

9.35 TV v soli; 10.30 Nemščina; 10.45 Angleščina; 11.00 Francoščina; 14.45 TV v soli; 15.40 Nemščina; 15.55 Angleščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 16.40 Obzornik; 16.55 Praga: Svetovno hokejsko prvenstvo; 19.15 Čarni svet živali; 19.35 Risanka; 19.50 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 Četrtekovi razgledi; 21.30 Bos skozi pekel; 22.05 Jazz na ekranu; 22.40 Poročila.

PETEK, 21/IV

9.30 TV v soli; 11.00 Angleščina; 14.40 TV v soli; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 16.40 Madžarski TV pregled; 17.45 Od tropskega pasu do snega; 18.15 Obzornik; 18.30 Rezerviran čas; 18.45 Gospodinski pripomočki; 18.55 Ekonomsko izrazoslovje; 19.00 Mestece Peyton; 19.50 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.30 Kviz 72 - prenos; 21.40 Polet vesoljske ladje Apollo 16; 22.40 Poročila.

SOBOTA, 22/IV

9.35 TV v soli (do 11.00); Polet vesoljske ladje Apollo 16 - II. sprehod po Luni; Sportno popoldne; 17.35 Po domače Pod ponkami; 18.05 Obzornik; 18.20 Štirje tankisti in pes; 19.10 Mozaik; 19.15 Humoriistična oddaja; 19.45 Cikeak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 TV križanka; 21.35 Tekmeča; 22.25 TV kažipot; 22.45 Poročila; 22.50 Hokej CSSR: Finska.

HOROSKOP

OVEN: Šti boste mimo hiše, kjer boste čez eno leto uživali srečo. Pred nedeljo se boste zmenili, v torek pa dobro začeli. Domačim boste kupili lepo reč.

BIK: Med dvema stoloma vam bo še prijetno. Privarčevano boste razdelili na polovico in kupili lepo reč. Peljali se boste, ne da bi prej pisali.

DVOJČKA: Ljubljeno bitje vas prepriča, da je po njegovem bolje. Oseba, ki ste jo spoštovali v mladosti, bo vplivala na vas. Imeli boste standard in poln želodec.

RAK: Uživali boste po programu, dobro boste jedli, izlet pa odpovedali. Ljubezen je urejena, ker so dohodki dobri. Z železom zavarujete lastnino.

LEV: Pričakovano vas ne bo vznemirjalo. Moč, ki vas vleče na tri kraje, počasi popušča. Na hladu se boste razgibali, pospremili pijanega in se smejali.

DEVICA: V veseli družbi tovarišev in tovarišice boste dobro razpoloženi in pametni. Uradna novica je končno dobra. Skomine v hiši naraščajo. Prebrisanemu ne boste nasedli.

TEHTNICA: Začeti posel dva podpreta. Menijo se, da bi odšli na jug. Ob vinu se boste nasmejali in se dvakrat peljali v isti kraj. Svetlolasa simpatija na vidiku.

ŠKORPIJON: V lepem kraju lepa zabavica. Objemanje vam da korajžo. Oseba, ki v vas pihne cigaretni dim, ne misli resno. Razveselili boste sorodnico.

STRELEC: Zavzetost za kontrolo vašega prostega časa vas ne jezi več. Izredni zaslužek. Temnolasi osebi boste nekaj dali, da bo konec aprila zmešana.

KOZOROG: Razpravljanje v širokem družinskem krogu. Spogledovanje v nedeljo popoldne bo tvegano in zamerljivo. Sicer pa vas čaka dogodek, ki vas osreči.

VODNAR: Blizu doma bo veselo, daleč od doma pa romantično. Prepričajte se prej, če bo v nedeljo odklenjeno! Hodili boste okrog visoke hiše.

RIBI: Elegantna in bolj suha oseba bo napadalna, vendar boste vi zadosti pametni. Svojci vam pospravijo ropotijo. Med prijetnimi se ga boste nabrali.

NOVI PRISPEVKI ZA MALEGA IVANA

Na občinskem odboru RK Ptuj smo povprašali, kako je bilo prejšnji teden s prispevki za malega Ivana.

Povedali so nam, da so mu ljudje prejšnji teden poslali 37 starih tisočakov in da ima sedaj že 165.000 starih dinarjev.

To je še zdaleč premalo za nakup ortopedskega vozička na motorni pogon, ki bi ga rad imel in ga nujno rabi Ivan Repič. Upamo torej, da so še ljudje, ki se bodo usmili 100% invalida Ivana in da mu bodo svoje prispevke poslali na naslov: Občinski odbor Rdečega križa Ptuj, žiro račun 542-8-26. Zraven številke žiro računa pripišite ZA MALEGA IVANA. -mn-

Odlična uvrstitev Šegule

Blato, dež in mrzaz so dajali številnim gledalcem na 7. mednarodnem tekmovanju v motorkosu, ki je bil prejšnjo nedeljo na obronkih svetovno znane steze v Radizelu pri Orehovi vasi, zares zavidanje vredne prizore. V začetku je bilo še sončno, pozneje pa je zapihal ledeno mrzel veter in pričelo je deževati.

Slabo vreme pa je najbolj motilo 35 dirkačev iz CSSR, Zah. Nemčije, Finske, Švedske, Danske, Nizozemske, Italije in Jugoslavije. Mnogi so zaradi blata, ki ga je bilo na stezi v izobilju, ostali s svojimi dvokolesnimi konjički kar na stezi, saj so iz blata komaj izvlekli svoje noge, kaj šele motorje.

Kljub vremenskim neprilikom pa so bili doseženi nekateri odlični rezultati. Presenetljivo je zmagal v obeh dirkah Schmalz iz CSSR. Tudi naši dirkači so se zelo solidno uvrstili, saj je Šoštaršič v obeh dirkah zasedel tretje mesto in si je s tem v državni uvrstitvi priboril prvo mesto. Hvale vredna pa je tudi uvrstitev obeh Ptujčanov Šegule in Vesenjaka.

Šegula je v obeh dirkah zasedel 6. mesto, v državni uvrstitvi pa je tretji, tik za njim pa je Vesenjaka.

Najboljša trojica v državni uvrstitvi: prvo mesto Šoštaršič (Karlovac), Zupin (Tržič) in tretji Šegula iz Ptuja

IN ŠE KIHINJSKI NASVETI

JETRNA KLOBASA ZA NAMAZ

1 del svinjskih jeter (malo prevretilih), 1 del svinjske glave ali vratu (ne premasno, kuhane), 2 dela mehke slanine. Za 1 kg mase: 25 g soli, 2 g popra, klinčki, ingver, 1 g majarona, 50 g sesekljane čebule.

Meso in slanino dvakrat zmeljemo, dodamo jetra, sol in dišave ter tako dolgo mešamo in stepamo, da postane masa bela ter mazava. S tako pripravljeno maso napolnimo debelo črevo. Klobase kuhamo pol ure pri 75-80 stopinj C. Nato jo vzamemo iz vode in ohladimo. Med hlajenjem jo večkrat obrnemo in pogladimo, da se masčoba enakomerno porazdeli. Popolnoma ohlajeno takoj nekoliko prekaidimo.

KOKOŠ V RDEČEM VINU

1 kokoš, sol, 4 žlice na kocke narezane slanine, 3 žlice sesekljane čebule, 1 strok česna, 20 dkg svežih šampinjонов, 1/4 l rdečega vina, 1/4 l juhe, 2 žlički jedilnega škroba, 2 žlici belega vina, masčoba za pečenje.

Očiščeno, rahlo osoljeno kokoš razkosamo. Na masčobi dušimo meso s slanino, čebulo, česnom in šampinjoni. Po približno 10 minutah dolijemo vino, nato še juho in pokrito počasi dušimo. Ko se meso zmečča, ga zložimo v posodo, odporno proti ognju, ki jo postavimo na toplo. Omako zgostimo s škrobom, ki smo ga zmešali v belem vinu, jo prevremo in z njo prelajemo meso.

VELIKO TEKMOVANJE OSMIH RAZREDOV OSNOVNIH ŠOL

- Pridobivajte nove naročnike za revijo M v domačem kraju
- Vprašajte svojega razrednika, ki vam bo povedal prav vse o akciji
- Tekmovanje bo trajalo do 31. maja 1972. Najuspešnejše razrede čakajo bogate nagrade. Več zbranih novih naročnikov, večja možnost za nagrado in s tem za končni izlet celotnega razreda.

Nagrada za vaš razred

revija

Sodelujte v nagradnem tekmovanju. M revija vam omogoča končni izlet vašega razreda.

- Za prve tri razrede na tekmovalni lestvici nagrade v višini 10.000 din.
1. nagrada 5.000 din
  2. nagrada 3.000 din
  3. nagrada 2.000 din
- Za vsakega novega naročnika 10 din